



AN COIMISIÚN UM ACHOMHAIRC CHÁNACH
TAX APPEALS COMMISSION



Tuarascáil Bhliantúil 2024

Ábhair

Ráiteas an Chathaoirligh	1
Buaicphointí 2024	3
Staitisticí Ceannlíne 2024.....	4
Léargas ar Achomhairc in 2024	8
Príomh-Aschuir	10
An Comhthéacs agus Táscairí Tionchair	11
Forbhreathnú ar Achomhairc	12
Achomhairc Faighte in 2024.....	13
Achomhairc arna nDúnadh in 2024	14
Achomhairc atá liostaithe lena n-éisteacht in 2024	15
Cinntí a Eisíodh.....	17
Cásanna Sonraithe	18
Comhdhálacha Bainistíochta Cáis in 2024.....	19
Achomhairc – Príomhchineálacha Cánach.....	20
Cineálacha Cánach Iolracha	23
Forbhreathnú ar na Achomhairc atá idir Lámha amhail an 31 Nollaig 2024.....	24
Líon na nAchomhairc in aghaidh na Bliana Faighte	25
Achomhairc 'Ar Feitheadh' agus achomhairc 'Chomhdhlúite'	26

Rialachas agus Riarachán Ginearálta.....	27
Bonn reachtúil agus Feidhmeanna an Choimisiúin	28
Rialachas agus Riarachán Ginearálta	28
Soláthar Foirne	28
Bainistíocht Riosca.....	28
An Coiste Iniúcháireachta agus Riosca.....	29
Iniúcháireacht Inmheánach.....	29
An tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste.....	29
An Earnáil Phoiblí Gníomhú ar son na hAeráide.....	29
Acht na dTeangacha Oifigiúla	30
Roinn 21 Tuarascálacha.....	30
Saoráil Faisnéise.....	30
Cosaint Sonraí.....	30
Nochtadh Cosanta.....	30
Comhionannas agus Cearta an Duine	30
Soláthar	30
Teicneolaíocht Faisnéise	31
MS Teams	31
Éisteachtaí Cianda	31
Suíomh gréasáin.....	31
Maoiniú agus Caiteachas	31
Aguisín 1	32
Cairt Eagraíochtúil	33
Aguisín 2	34
An Coiste Bainistíochta agus Rialachas	35
Aguisín 3	36
Ráiteas Straitéise 2024-2027	37

Ráiteas ón gCathaoirleach

Is é misean an Choimisiúin um Achomhairc Chánach próiseas achomhairc nua-aimseartha, neamhspleách agus éifeachtúil a chur ar fáil maidir le gach achomharc cánach a éisteacht agus a bhreithniú. In 2024 d'fhoilsigh an Coimisiún ár **Ráiteas Straitéise is déanaí do na blianta 2024 - 2027 lenar deimhníodh ár dtiomantas leanúnach do sheirbhís eiseamláireach, ghairmiúil agus inrochtana a sholáthar.**

Léirítear an tiomantas seo freisin inár n-infheistíocht leanúnach i dteicneolaíocht faisnéise agus cumarsáide úrscothach. Áiríodh leis sin infheistíocht i gceamaraí feabhsaithe agus micreafóin fuaime a chur ar ceal do na seomraí éisteachta, Microsoft Teams a thabhairt isteach, borradh a chur faoi chumais an Choimisiúin le haghaidh éisteachtaí cianda, agus cnaipe nua tíolactha tairsí a thabhairt isteach ar ár suíomh gréasáin, rud a fheabhsaíonn inrochtaineacht an phróisis chun achomhairc a chur isteach. Chuidigh an córas bainistithe cásanna a tugadh isteach i ráithe 4, 2023 le héifeachtúlacht an Choimisiúin. Laghdaigh sé seo na hamlínte chun gach achomharc a dhúnadh.

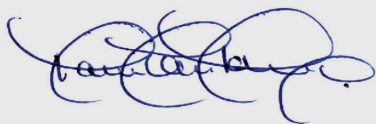
I gcás an Choimisiúin, ba bhliain rathúil eile í 2024 in éisteacht agus i mbreithniú achomharc, a raibh roinnt garspriocanna suntasacha ag baint léi. Dhúnamar 1,711 achomharc. Don séú bliain as a chéile dhún an Coimisiún níos mó achomharc ná mar a fuair sé, ag laghdú líon na n-achomharc idir lámha ó 1,141 go 711, go háirithe laghdú 38%. Is é sin an líon is lú achomharc atá idir lámha ó bunaíodh an Coimisiúin. Tá na hachomhairc a cinneadh agus a dúnadh, mar atá leagtha amach sa tuarascáil seo, tar éis a scaoileadh ar ais chuig an Státchiste nó chuig an ngeilleagar €355 milliún in 2024. D'eisíomar 180 cinneadh agus 50 cinneadh, agus is é 1,059 líon iomlán na gcinntí a d'eisigh an Coimisiún anois ó bunaíodh é. Treocht leanúnach in 2024 is ea castacht mhéadaitheach na saincheisteanna dlí maidir le hachomhairc, agus tionchar na gConarthaí Eorpacha agus na dTearacha Eorpacha chun tosaigh.

Braitheann an Coimisiún ar go leor páirtithe leasmhara chun go n-éireoidh leis go hoibríochtúil. Ba mhaith liom mo bhuíochas a ghabháil leis na hAirí Airgeadais roimhe seo, an tUasal Michael

McGrath, Coimisinéir AE agus an tUasal Jack Chambers T.D. agus leis an Aire Airgeadais reatha, an tUasal Paschal Donohoe T.D. as a dtacaíocht leanúnach agus a n-inrochtaineacht, in ainneoin an iliomad éileamh náisiúnta agus idirnáisiúnta ar a gcuid ama. Gabhaimid buíochas freisin leis an Ard-Rúnaí, an tUasal John Hogan agus le foireann na Roinne Airgeadais as a dtacaíocht agus a gcumas cur chuige, agus ag an am céanna urramaítear ár neamhspleáchas i gcónaí. Tá mé faoi chomaoin freisin in 2024 as tacaíocht a fháil ón Uasal Barry Lowry, ón bPríomhoifigeach Faisnéise agus óna fhoireann san Oifig Phríomh-Oifigeach Faisnéise an Rialtais, ón Uasal Seamus McCarthy, ón Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste agus óna fhoireann, agus ón Uasal Gerard Moran, Cathaoirleach an Choiste Iniúcháireachta agus Riosca, agus ó chomhaltaí, Ms. Mary Griffin, Ms. Wendy Kennedy agus Ms. Éimear Fisher.

Lean an Coimisiún de bheith ag plé go dearfach lenár bpáirtithe leasmhara agus lenár n-úsáideoirí seirbhíse. Áirítear orthu sin iar-Uachtarán Institiúid Cánachais na hÉireann, an tUasal Tom Reynolds agus an tUachtarán nua, an tUasal Aoife Lavan agus Comhairle agus comhaltaí na hInstitiúide, an Coiste Cánach Cuntasóirí Cairte, Cathaoirleach na gCoimisinéirí Ioncaim, an tUasal Niall Cody, a chomh-Choimisinéirí Ioncaim agus a fhoireann ag na Coimisinéirí Ioncaim, an Príomhoifigeach Biúró, an Príomh-Cheannfort, an tUasal Michael Gubbins agus a fhoireann ag an mBiúró um Shócmhainní Coiriúla, Cumann Barra Cánach, na comhpháirtithe agus an fhoireann go léir ag na gnólachtaí dlí, cleachtóirí cánach, cuntasóirí, abhcóide dlí inmheánach agus abhcóidí ar fud na hÉireann agus i ndlínsí eile agus sa phobal i gcoitinne, dá bhfónaimid.

Ar deireadh, tá caidre beag Coimisinéirí Achomhairc agus foirne ag an gCoimisiún, a dhéanann an obair go léir maidir leis na hachomhairc a léiríonn na staitisticí iniata. Gabhaim buíochas ó chroí leis na Coimisinéirí Achomhairc agus leis an bhfoireann araon as a ngairmiúlacht, a dtiomantas agus a dtiomantas, rud nach bhféadfaí a bhaint amach in 2024 dá uireasa.



Marie-Claire Maney
Cathaoirleach

“

Don séú bliain as a chéile dhún an Coimisiún níos mó achomharc ná mar a fuair sé, ag laghdú líon na n-achomharc idir lámha ó 1,141 go 711, go háirithe laghdú 38%. Is é sin an líon is lú achomharc atá idir lámha ó bunaíodh an Coimisiún.

”

Buaicphointí 2024

**Dúnadh
1,711**
achomharc dar
luach **€355 milliún**



Titim 28%
gcandamach na
n-achomharc idir
lámha ó 2023 Ó
€531 mhilliún
go €383 mhilliún



Titim 38% ar
achomhairc idir
lámha ó 2023 Ó
1,141 síos go 711



280 éisteacht
sceidealaithe
(59 éisteacht go
cianda) ar luach
**€390
milliún**



180 cinneadh
eisithe dar luach
€34 milliún



1,281
achomharc faighte
dar luach
€207 milliún



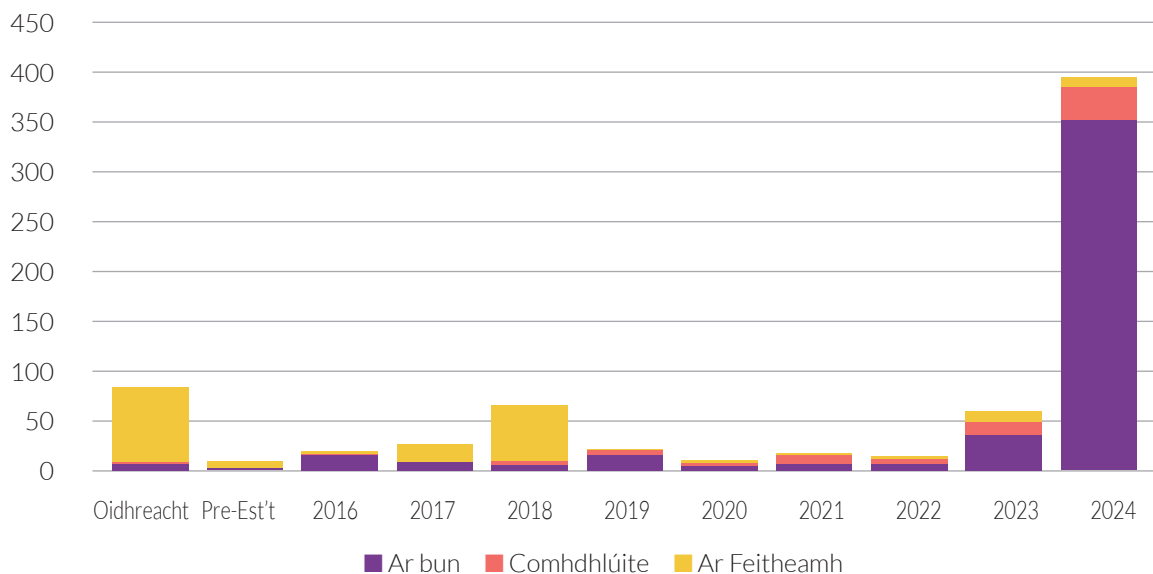
Cnaipe **Nua Aighneachta Tairsí** a tugadh
isteach ar shuíomh gréasáin an Choimisiúin
chun modh níos éasca agus níos oláimhsithe a
chruthú chun achomhairc chánach a chur isteach



MS Teams tugtha isteach le haghaidh
cumas feabhsaithe maidir le
héisteachtaí cianda

Staitisticí ceannlíne 2024

Miondealú ar 711 Achomharc ar Láimh ag Deireadh na Bliana



Achomhairc ar Láimh amhail 31/12/24, níos lú iad siúd "Ar Feitheamh" nó "Comhdhlúite" **450**



14,516

Ríomhphost
Eisithe



**Teagmhálacha
Poiblí**



13,588

Ríomhphost
Faighte

1,975

Iarratais ar Fhaisnéis
Bhreise



1,682

Ráiteas Cáis Iarrtha



434

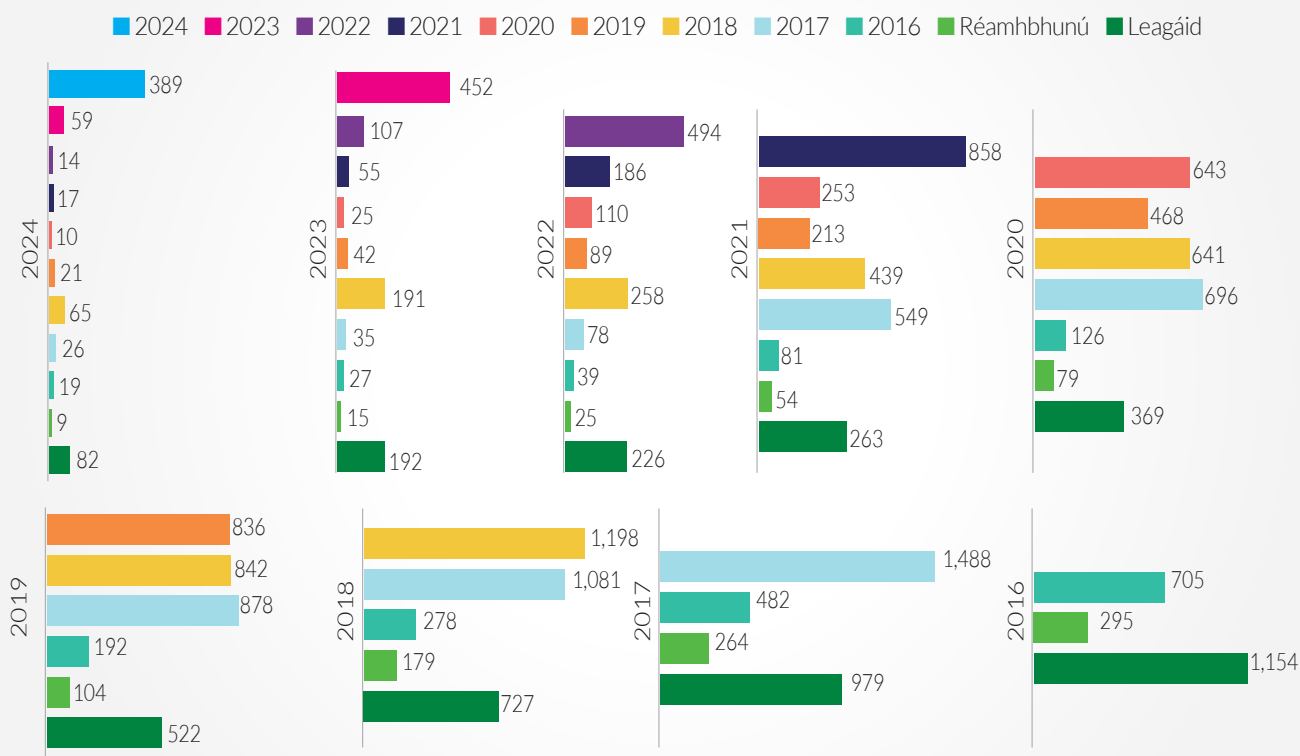
Nuashonruithe Iarrtha



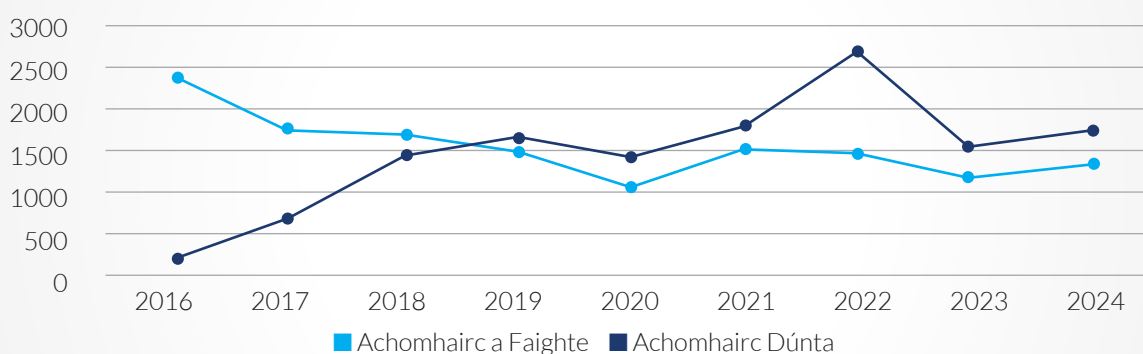
Treochtaí Achomhairc sa Choimisiún ó bunaíodh é

Achomhairc idir Lámha amhail Deireadh na Bliana

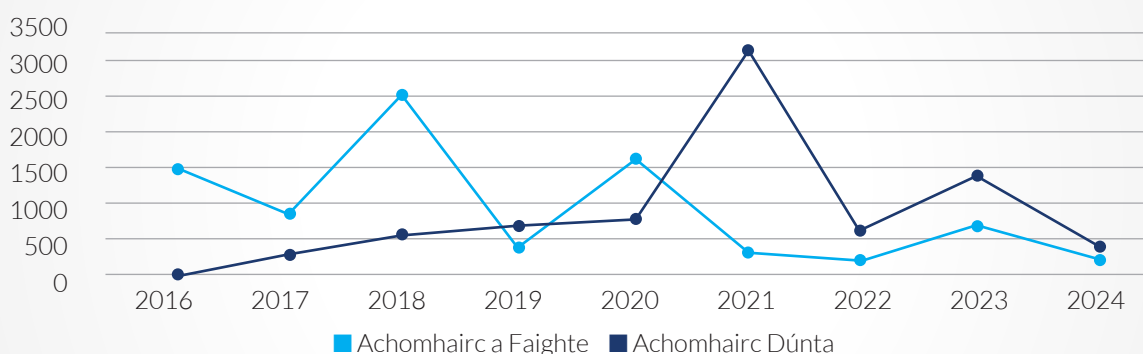
2016-2024 de réir Bliana/Catagóir



Líon na nAchomharc Faighte v. Dúnta ó 2016 i leith

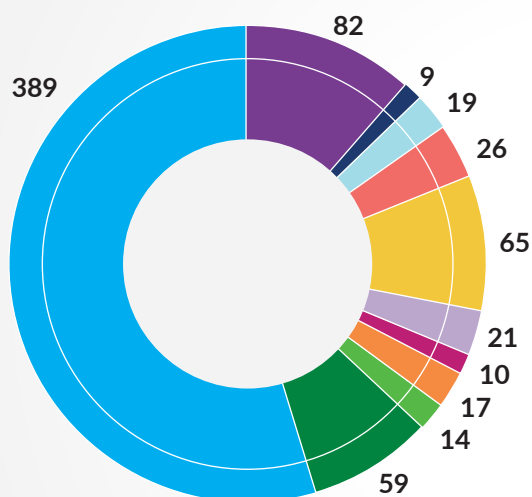


Candam na n-achomharc faighte v. Dúnta ó 2016 (€m)



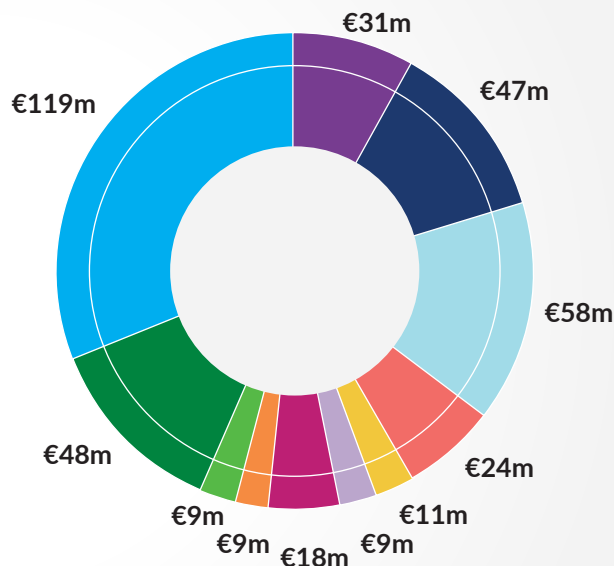
Post Reatha an Choimisiúin

Miondealú Achomhairc Oscailte
Iomlán 711



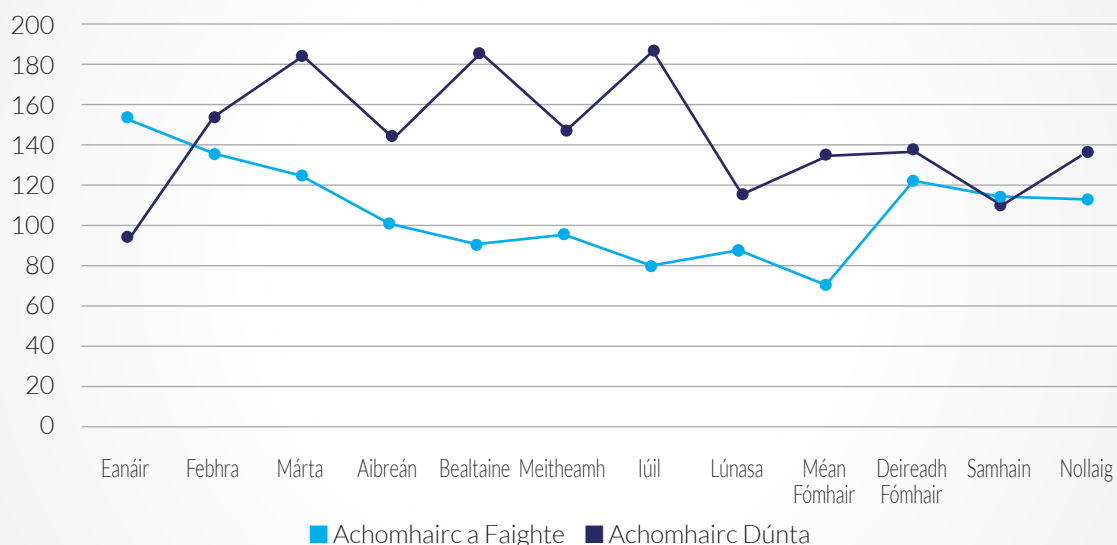
Leagáid 2016 2018 2020 2022 2024
Réamhbhunú 2017 2019 2021 2023

Achomhairc Oscailte Miondealú
Chandamach
Iomlán €383m (€)



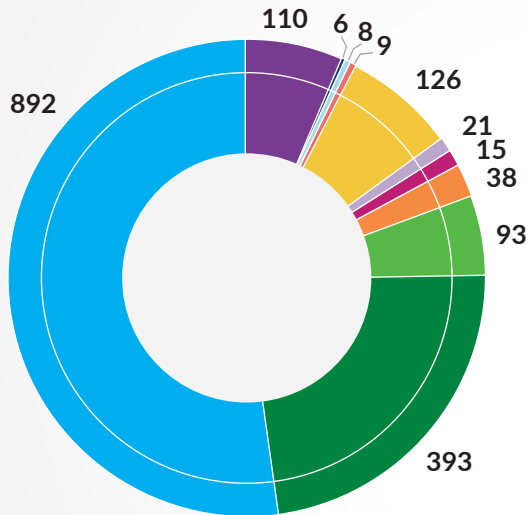
Forbairtí in 2024

Achomhairc Faighte v. Dúnta de réir Míosa in 2024



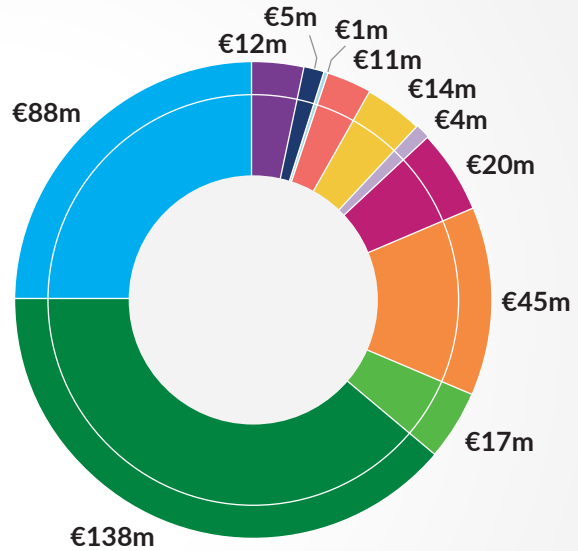
Achomhairc arna nDúnadh in 2024

Iomlán 1,711



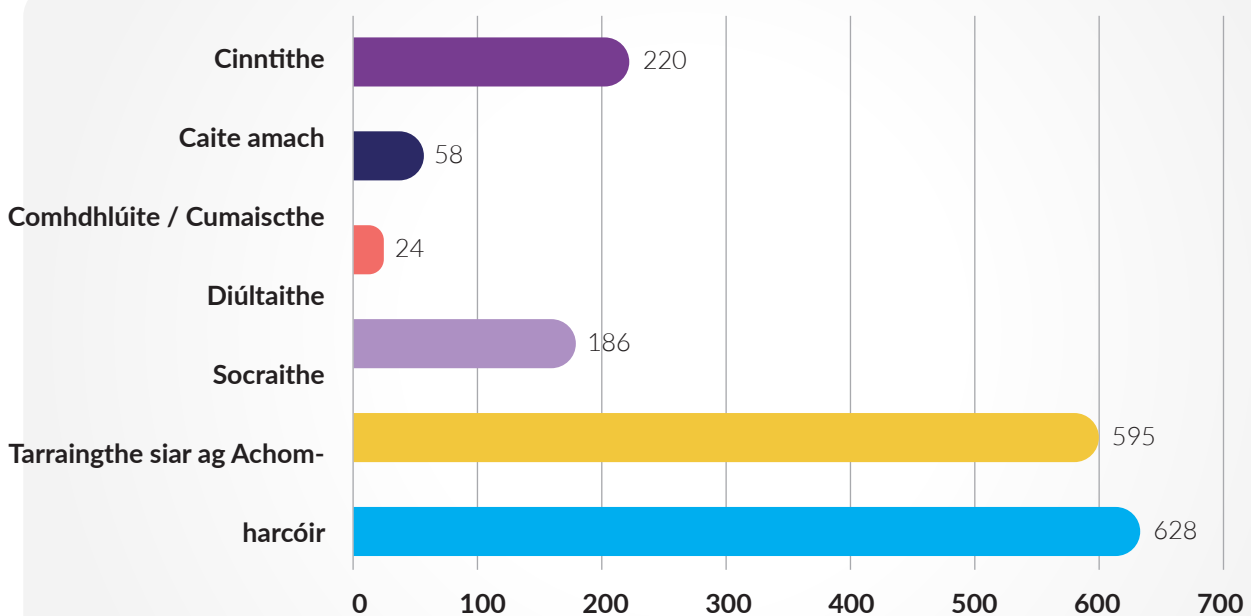
Miondealú Candamach

Iomlán €355m (€)



Leagáid 2016 2018 2020 2022 2024
Réamhbhunú 2017 2019 2021 2023

Cúis le Dúnadh Achomhairc in 2024 (1,711)



Léargas ar Achomhairc in 2024

Leagtar amach sa mhéid seo a leanas líon na n-achomharc atá idir lámha ag deireadh na bliana agus an comhfhreagras a eisíodh in 2024:

Catagóir	Líon na nAchomharc ar Láimh ag deireadh 2023	Líon na nAchomharc arna nDúnadh in 2024	Líon na nAchomharc ar Láimh ag deireadh 2024
Oidhreacht*	192	110	82
Réamhbhunú**	15	6	9
2016	27	8	19
2017	35	9	26
2018	191	126	65
2019	42	21	21
2020	25	15	10
2021	55	38	17
2022	107	93	14
2023	452	393	59
2024		892	389
Iomlán	1,141	1,711	711

* Is éard is Achomhairc Oidhreachta ann ná achomhairc a rinneadh go díreach leis na Coimisinéirí Ioncaim sular bunaíodh an Coimisiún.

** Is éard is Achomhairc Réamhbhunaithe ann achomhairc a bhí idir lámha in Oifig na gCoimisinéirí Achomhairc sular bunaíodh an Coimisiún.

Chomh maith le 1,711 achomharc a dhúnadh in 2024, rinne an Coimisiún an méid seo a leanas freisin:

D'eisigh sé 927 n-iarraidh ar ráiteas cáis chuig Achomharcóirí i ndáil le 642 achomharc aonair agus 755 iarraidh chuig na Coimisinéirí Ioncaim/an Biúró um Shócmhainní Coiriúla ('CAB'), a bhaineann le 635 achomharc aonair.

Eisíodh 248 iarratas ag lorg imlíne argóintí d'Achomharcóirí maidir le 168 achomharc aonair agus 76 iarratas do na Coimisinéirí Ioncaim/CAB, a bhain le 65 achomharc aonair.

Lorg sé faisnéis bhreise 1,750 uair ó Achomharcóirí, maidir le 944 achomharc aonair agus 225 uair ó na Coimisinéirí Ioncaim/CAB, maidir le 172 achomharc aonair.

Deonaíodh 188 iarratas ar shíneadh ama chun cloí le treoirlíne a d'eisigh an Coimisiún d'Achomharcóirí maidir le 129 achomharc aonair agus 65 iarratas do na Coimisinéirí Ioncaim/CAB, a bhaineann le 52 achomharc.

Deonaíodh iarratas ar bhac in imeachtaí 164 uair d'Achomharcóirí maidir le 108 achomharc aonair agus 51 uair do na Coimisinéirí Ioncaim/CAB, a bhain le 34 achomharc.

Lorgaíodh nuashonruithe 352 uair ó Achomharcóirí, maidir le 242 achomharc aonair agus 82 uair ó na Coimisinéirí Ioncaim/CAB, maidir le 56 achomharc aonair.

Bhí 16 CBC ann i ndáil le 56 achomharc (a raibh 13 díobh cianda).

Liostaíodh 280 éisteacht maidir le 507 achomharc (ar achomhairc chianda 59 díobh) ar luach €390m.

Eisíodh 180 cinneadh maidir le 220 achomharc dar luach €34m.

Eisíodh 50 cinneadh i scríbhinn.

Laghdaíodh líon iomlán na n-achomharc idir lámha faoi 38% go dtí 711.

Tháinig laghdú 28% ar an gcandamach foriomlán idir lámha go dtí €383m.

Comhfhreagras arna eisiúint ag an gCoimisiún maidir le hAchomhairc a Chur Chun Cinn in 2024

	Achomharcóir	Freagróir	Iomlán
Líon na síntí a deonaíodh	188	65	253
Líon na n-larratais ar Fhaisnéis Bhreise	1,750	225	1,975
Líon na n-iarratais shealbhaithe/fanachta a deonaíodh	164	51	215
Líon na Ráitis Cháis a larrtar	927	755	1,682
Líon na n-Imlínte ar Argóintí a larradh	248	76	324
Líon na nuashonruithe iarrtha	352	82	434



Príomh-Aschuir

Príomh-Aschuir

Is é cuspóir an Choimisiúin um Achomhairc Chánach ("an Coimisiún") a oibleagáidí faoin Acht Airgeadais (Achomhairc Chánach) 2015 agus faoin Acht Comhdhlúite Cánacha 1997 ("TCA 1997") a chomhlíonadh, agus ar an gcaoi sin a áirithiú go bhféadfaidh gach cáiniócoir a gceart achomhairc chuig comhlacht neamhspleách a fheidhmiú, i gcás inarb iomchuí, in aghaidh chinntí agus mheasúnuithe na gCoimisinéirí Ioncaim agus an CAB.

Soláthraíonn na príomh-aschuir agus na príomhghníomhaíochtaí seirbhíse poiblí seo a leanas faisnéis feidhmíochta chun tacú leis an gCoimisiún na haschuir agus na torthaí ó chaiteachas poiblí a mheas.

Táscaire	2021	2022	2023	2024	Sprioc Aschuir 2025
Achomhairc Chánach a Phróiseáil					
Líon na gCinntí a Eisíodh	130	190	175	180	150
Líon na n-Achomhairc idir Lámha ag deireadh na bliana	2,710	1,505	1,141	711	600
Líon na n-Éisteachtaí Sceidealta*	188	553	411	280	250
Candam na n-Achomharc idir Lámha	€1.7bn	€1.3bn	€531m	€383m	€750m**
Cumas Eagrúcháin					
Líon na Baill Foirne ag an gCoimisiún	26	33	32	33	35
Buiséadú Comhionannais					
Líon na n-Éisteachtaí Cianda a Thairgtear	188	553	411	280	250

* Bhí líon na n-éisteachtaí a bhí sceidealaithe in 2024 níos ísle ná an bhliain roimhe sin mar gheall ar na nithe seo a leanas:

- Achomhairc níos casta, agus an iliomad cinn chánach á gconspóid i gcásanna aonair.
- Bhí a dhá oiread éisteachtaí ann a thóg idir 2 sheachtaine agus 3 seachtaine in 2024 i gcomparáid leis an mbliain roimhe sin.
- Agus laghdú 38% ar achomhairc idir lámha, tá níos lú achomharc ann a dteastaíonn éisteacht uathu.

** Sa chéad choicís de mhí Eanáir 2025, fuair an Coimisiún 15 achomharc le luach comhcheangailte €417m agus mar sin tá méid measta na n-achomharc a bhí idir lámha ag deireadh 2025 méadaithe anois go €750m.

Nóta 1: Taispeántar ar chuid de na táblaí atá san áireamh sna leathanaigh seo a leanas "an candam faoi dhíospóid" d'achomhairc a fuair an Coimisiún. Ba cheart breathnú ar an gcandamuimhir sin mar mheastachán ar an mbonn seo a leanas:

- féadfar an chandam bunaidh cánach atá faoi achomharc a mhodhnú tríd an bhfógra achomhairc a chomhdú (e.g. i gcás ina socraítear gné den achomharc nó ina dtarraingítear siar í),
- is féidir go mbeidh easaontú idir na páirtithe maidir le candam beacht na cánach faoi dhíospóid, nó
- ní bhíonn luach airgid achomhairc inríofa i gcónaí (e.g. in achomhairc i gcás ina bhfuil an ráta cánach faoi dhíospóid nó más ionainn an candam faoi dhíospóid agus diúltú d'fhaoiseamh caillteanais nó d'asbhaintí nó in achomhairc maidir le diúltú do Dheimhnithe Imréitigh Cánach).

Nóta 2: Tá sé tábhachtach a thabhairt ar aire go mbíonn staidreamh maidir le hachomhairc ag athrú de shíor agus go ndéantar iad a nuashonrú ar bhonn laethúil de réir comhfhreagrais agus fógraí a fhaightear. Amhail R1 de 2025, tugtar léargas chomh cruinn agus is féidir sa tuarascáil seo i ndáil le staidreamh i ndáil leis an mbliain féilire 2024.

An Comhthéacs agus Táscairí Tionchair

Táscaire	2021	2022	2023	2024
Críochnaitheacht agus cinnteacht a bhunú d'Achomharcóirí agus d'Fhreagróirí maidir le díospóidí cánach – (Méadrach: Líon na n-achomharc arna ndúnadh)	1,788	2,659	1,526	1,711
Cinnteacht a bhunú don Stáchtiste agus don PAC maidir le candam na cánach atá dlite – (Méadrach: Candam na gcánacha maidir le hachomhairc dúnta)	€3,146m	€604m	€1,385m	€355m
Soiléireacht a sholáthar maidir le léirmhíniú ar Dhlí Cánach na hÉireann agus cuidiú lena bheachtú agus chuíchóiriú– (Méadrach: Candam na gcinntí arna n-eisiúint)	€443m	€292m	€409m	€34m
Líon breise achomharc cánach arna ndúnadh i gcomparáid leis an líon faighte sa bhliain chéanna	312	1,205	364	430



Forbhreathnú ar Achomhairc

Forbhreathnú ar Achomhairc

Achomhairc Faighte in 2024

Fuair an Coimisiún 1,281 achomharc in 2024, 119 níos mó ná na cinn a fuarthas in 2023. Rinneadh athbhreithniú ar gach achomharc a fuarthas agus tá siad ag dul ar aghaidh tríd an bpróiseas achomhairc. Déantar breac-chuntas ar achomhairc faighte agus ar chandam na cánach faoi díhospóid in 2024 a mhiondealú mar seo a leanas:

2024 Mí	Líon na nAchomharc faighte	Candam* €m
Eanáir	150	77
Febhra	133	3
Márta	125	34
Aibreán	99	7
Bealtaine	90	4
Meitheamh	97	1
Iúil	81	2
Lúnasa	88	8
Méan Fómhair	71	3
Deireadh Fómhair	121	53
Samhain	113	4
Nollaig	113	11
Iomlán	1,281	207

Cineál Cánach na nAchomharc faighte**	Líon na nAchomharc faighte	% den Iomlán	Candam* €m
Cáin Ioncaim ("CI")	577	45	40
CBL	146	11	4
Cáin Cláraithe Feithiclí (CCF)	116	9	1
Cáin Chorparáide ("CC")	51	4	94
Eile***	190	15	19
CGC	169	13	38
CFC	13	1	1
A bhaineann le Covid****	19	2	10
Iomlán	1,281	100	207

* Féach Nóta 1 ar leathanach 11 ina leagtar amach conas a ríomhtar an figiúr 'chandamach in aighneas'.

** Chun críocha anailíse ceann cánach áiríodh achomharc ina bhfuil níos mó ná ceann cánach amháin mar achomharc amháin a chatagóiríodh faoina cheann cánach príomhúil. Is féidir anailís ar chineálacha cánach iolracha a fháil níos déanaí sa chaibidil seo.

*** Cuimsíonn an chatagóir 'Eile' Custam & Máil, CCÚT, Cáin Iarchoimeáda ar Dhihbhinní, CMÁ, CISG, CCI, CTF agus Dleacht Stampa.

**** Áirítear le scéimeanna a bhain le Covid an Scéim Tacaíochta Srianataí COVID (STSC), an Scéim Fóirdheontais Pá Fostaíochta (SFPF) & an Scéim Shealadach Fóirdheontais Pá (SSFP).

Achomhairc arna nDúnadh in 2024

Dhún an Coimisiún 1,711 achomharc in 2024 atá 185 (nó 12%) níos mó ná an líon a dúnadh in 2023. Rinneadh dúnadh trí achomharc a chhinneadh, a shocrú, a aistarraingt, a dhiúltú, a chumasc nó a dhíbhe. Is í seo an séú bliain freisin inar dhún an Coimisiún níos mó achomharc ná mar a fuair sé, rud a d'fhág gur tháinig laghdú 430 (nó 38%) ar líon na n-achomharc a bhí idir lámha ag deireadh na bliana. Seo a leanas breac-chuntas ar achomhairc a dúnadh in 2024:

2024 Mí	Líon na n-Achomhairc Dúnta	Candam* €m
Eanáir	96	5
Febhra	152	34
Márta	181	84
Aibreán	144	9
Bealtaine	181	56
Meitheamh	144	9
Iúil	185	9
Lúnasa	115	60
Méan Fómhair	132	11
Deireadh Fómhair	135	12
Samhain	110	12
Nollaig	136	54
Iomlán	1,711	355

Cúis le Dúnadh Achomhairc	Uimh. Achomhairc Dúnta	Candam* €m
Cinntí Eisithe (180 iarbhir)	220	34
Caite amach	58	2
Comhdhlúite / Cumaiscthe	24	1
Diúltaithe	186	3
Socraithe	595	193
Tarraingthe siar ag Achomharcóir	628	122
Iomlán	1,711	355

Cineál Cánach Achomhairc Dúnta**	Uimh. Achomhairc Dúnta	% den Iomlán	Candam* €m
CI	904	53	85
CBL	176	10	7
Cáin Cláraithe Feithiclí (CCF)	96	6	0.3
CC	89	5	193
Eile***	202	12	38
CGC	180	10	18
CFC	15	1	4
A bhaineann le Covid****	49	3	10
Iomlán	1,711	100	355

Catagóir / Bliain Faighte	Uimh. Achomhairc Dúnta	Candam* €m
Leagáide*****	110	12
Réamhbhunú*****	6	5
2016	8	1
2017	9	11
2018	126	14
2019	21	4
2020	15	20
2021	38	45
2022	93	17
2023	393	138
2024	892	88
Iomlán	1,711	355

* Féach Nóta 1 ar leathanach 11 ina leagtar amach conas a ríomhtar an figiúr 'chandamach in aighneas'.

** Chun críocha anailíse ceann cánach áiríodh achomharc ina bhfuil níos mó ná ceann cánach amháin mar achomharc amháin a chatagóiríodh faoina cheann cánach príomhúil. Is féidir anailís ar chineálacha cánach iolracha a fháil níos déanaí sa chaibidil seo.

*** Cuimsíonn an chatagóir 'Eile' Custam & Máil, CCÚT, Cáin Iarchoimeáda ar Dhíbhinní, CMÁ, CISG, CCI, CTF agus Dleacht Stampa.

**** Áirítear le scéimeanna a bhain le Covid an Scéim Tacaíochta Srintaí COVID (STSC), an Scéim Fóirdheontais Pá Fostaíochta (SFPF) & an Scéim Shealadach Fóirdheontais Pá (SSFP).

***** Chun críocha na tuarascála seo, is achomhairc iad Achomhairc Oidhreacht a rinneadh go díreach leis na Coimisinéirí Ioncain sular bunaíodh an Coimisiún in 2016 agus is achomhairc iad Achomhairc Réamhbhunaithe a bhí idir lámha in Oifig na gCoimisinéirí Achomhairc sular bunaíodh an Coimisiún.

Nóta: Slánaítear an figiúr candamach iomlán go dtí an tslánuimhir is gaire.

Achomhairc atá liostaithe lena n-éisteacht in 2024

Le linn 2024, sceidealaíodh 280 éisteacht a raibh tionchar acu ar 507 achomharc le candam iomlán de €390m thar 456 lá. Bhí fad na n-éisteachtaí idir leath lae agus trí seachtaine.

Tugann an méid seo a leanas faisnéis faoi thoradh na n-éisteachtaí atá sceidealta:

Toradh*	2024	Candam €m**	2023	Candam €m**
Sceidealta ach iarchurtha nó tarraingthe siar roimh éisteacht				
Socraithe / Tarraingthe siar roimh éisteacht	99	133	136	605
Curtha ar athló / Iarchurtha roimh éisteacht	95	211	145	266
Fo-iomlán	194	344	281	871
Ar aghaidh				
S949AA - Tarraingthe siar le haghaidh neamhfhreastail	7	0.03	8	1
Socraithe tar éis éisteacht	5	7	4	2
Cuireadh tús leis an éisteacht agus cuireadh ar athló é	14	3	15	421
Éisteacht tugtha chun críche lena chinneadh	60	36	103	115
Fo-iomlán	86	46	130	539
Iomlán	280	390	411	1,410

* Is féidir go bhféadfadh athrú a bheith tagtha ar stádas achomhairc a luaitear thuas m.sh. achomhairc a taifeadadh thuas mar 'a tugadh chun críche le haghaidh cinnidh' a chinneadh faoi dháta foilsithe na tuarascála seo. Ar an gcaoi chéanna, b'fhéidir gur shocraigh roinnt éisteachtaí a cuireadh ar athló nó go mb'fhéidir go bhfuil siad 'tugtha chun críche le haghaidh cinnidh'.

** Féach Nóta 1 ar leathanach 11 ina leagtar amach conas a ríomhtar an figiúr 'chandamach in aighneas'.

Nóta: Slánaítear an figiúr candamach iomlán go dtí an tslánuimhir is gaire.

Is féidir éisteachtaí a chur ar atráth ar roinnt cúiseanna, e.g. chun gur féidir tuilleadh fianaise a chur isteach nó chun leanúint leis an éisteacht ar dháta éisteachta ina dhiaidh sin mura dtagann sí chun críche ar dháta na héisteachta tosaigh. Ní dheonóidh an Coimisiún atráth tosaigh ach amháin i gcúinsí teoranta agus táthar ag súil go mbeidh gach páirtí réidh d'aon dáta(i) éisteachta sceidealta. As na 280 éisteacht a sceidealaíodh in 2024, cuireadh 34% (nó 95) ar atráth sula bhféadfaí éisteacht a réachtáil. Laghdú 1% a bhí ansin i gcomparáid le 2023.

Rinneadh 59 n-éisteacht a sceidealú go cianda in 2024 i gcomparáid le 162 éisteacht in 2023.

Soláthraíonn an méid seo a leanas faisnéis maidir le candam na cánach atá i gceist, maidir le hachomhairc atá sceidealaithe le héisteacht in 2024:

Toradh*	Catagóir / Bliain Oscailte						Candam €m***
	Roimh 2021**	2021	2022	2023	2024	Iomlán	
Sceidealta ach iarchurtha nó tarraingthe siar roimh éisteacht							
Socraithe / Tarraingthe siar roimh éisteacht	12	10	18	38	21	99	133
Curtha ar athló roimh éisteacht	22	3	12	37	21	95	
• Iarrtha ag an Achomharcóir	17	3	6	25	13	64	19
• Iarrtha ag na gCoimisinéirí Ioncaim	3		5	8	6	22	177
• Ag an gCoimisiún	2		1	4	2	9	15
Fo-iomlán	34	13	30	75	42	194	344
Ar aghaidh							
Socraithe tar éis éisteacht			1	2	1	4	7
S949AA - Tarraingthe siar le haghaidh neamhfhreastail			1	2	4	7	0.03
Cuireadh tús leis an éisteacht agus cuireadh ar athló é	2	3	1	5	3	14	3
Tháinig an éisteacht chun críche agus ag fanacht le cinneadh	8	2	7	31	13	61	36
Fo-iomlán	10	5	10	40	21	86	46
Iomlán	44	18	40	115	63	280	390

Tugtar briseadh síos sa tábla seo a leanas ar líon na n-achomharc faighte i mbliain ar leith ar tionóladh éisteacht ina leith:

Bliain Achomharc Faighte	Líon Iomlán na n-Achomhairc Faighte	An bhliain inar Sceidealadh Éisteacht					Iomlán
		Roimh 2021**	2021	2022	2023	2024	
Roimh 2021**	8,326	838	185	405	155	44	1,627
2021	1,476		3	119	82	18	222
2022	1,454			29	120	40	189
2023	1,162				54	115	169
2024	1,281					63	63
	13,699	838	188	553	411	280	2,270

** Is féidir go bhféadfadh athrú a bheith tagtha ar stádas achomhairc a luaitear thuas m.sh. achomhairc a taifeadadh thuas mar 'a tugadh chun críche agus ag fanacht le haghaidh cinnidh' a chinneadh faoi dháta foilsithe na tuarascála seo.

** Nóta: Chun críche na tuarascála seo, is éard atá in achomhairc "roimh 2021" achomhairc faighte idir 2016 agus 2020, achomhairc Réambhunanaithe a bhí idir lámha in Oifig na gCoimisinéirí Achomhairc sular bunaíodh an Coimisiún in 2016 agus achomhairc Oidhreacht a rinneadh go díreach chuig na Coimisinéirí Ioncaim sular bunaíodh an Coimisiún.

*** Féach Nóta 1 ar leathanach 11 ina leagtar amach conas a ríomhtar an figiúr 'chandamach in aighneas

Nóta: Slánaítear an figiúr candamach iomlán go dtí an tslánuimhir is gaire.

Cinntí a Eisíodh

D'eisigh an Coimisiún 180 cinneadh in 2024 a rinne difear do 220 achomharc dar luach €34 mhilliún. Ina theannta sin, d'eisigh an Coimisiún 50 cinneadh i scríbhinn, a raibh a bhformhór fada agus casta, a bhain le réamh-shaincheisteanna amhail bailíocht achomhairc nó diúltú d'iarraidh ar chás sonraithe.

Tugtar miondealú sa tábla thíos ar na saincheisteanna cánach arna gcinneadh ag an gCoimisiún in 2024 agus 2023.

Achoimre ar Chinntí a Eisíodh in 2024 de réir Cineál Cánach*				
	2024		2023	
	Líon na n-Achomhairc arna gcinneadh	Candam** €m	Líon na n-Achomhairc arna gcinneadh	Candam** €m
CI	114	5	85	15
CBL	10	0.4	19	11
Cáin Cláraithe Feithiclí (CCF)	3	0.02	7	0.02
CC	5	3	12	336
Eile***	22	18	18	36
CGC	15	4	12	7
CFC	2	3	5	1
A bhaineann le covid****	9	1	17	3
Iomlán	180	34	175	409

* Chun críocha anailíse ceann cánach áiríodh achomharc ina bhfuil níos mó ná ceann cánach amháin mar achomharc amháin a chatagóiríodh faoina cheann cánach príomhúil. Is féidir anailís ar chineálacha cánach iolracha a fháil níos déanaí sa chaibidil seo.

** Féach Nóta 1 ar leathanach 11 ina leagtar amach conas a ríomhtar an figiúr 'chandamach in aighneas'.

*** Cuimsíonn an chatagóir 'Eile' Custam & Máil, CCÚT, Cáin Iarchoimeáda ar Dhíbhinní, CMÁ, CISG, CCI, CTF agus Dleacht Stampa.

**** Áirítear le scéimeanna a bhain le Covid an Scéim Tacaíochta Srianataí COVID (STSC), an Scéim Fóirdheontais Pá Fostaíochta (SFPF) & an Scéim Shealadach Fóirdheontais Pá (SSFP).

Nóta: Slánaítear an figiúr candamach iomlán go dtí an tslánuimhir is gaire.

Tá forálacha i gCuid 40A, Caibidil 5 de TCA 1997 chun cinntí ón gCoimisiún a fhógairt agus a fhoilsiú. Éilíonn Alt 949AO ar na Coimisinéirí Achomhairc tuarascáil a fhoilsiú faoi gach ceann dá gcinntí ar shuíomh gréasáin an Choimisiúin tráth nach déanaí ná 90 lá tar éis do na páirtithe a bheith curtha ar an eolas faoin gcéanna.

Foilsítear gach cinneadh ar shuíomh gréasáin an Choimisiúin agus is féidir le baill den phobal breathnú orthu. Sonraítear i ngach cinneadh torthaí gach achomhairc agus an raibh sé i bhfabhar nó i gcoinne an cháinócóra lena mbaineann. Chomh maith leis seo, tá bunachar sonraí inchuadaithe de na cinntí foilsithe go léir ó 2016 ar fáil ar an suíomh gréasáin freisin, a sholáthraíonn achoimre ghairid ar an topaic chinnidh agus ar an reachtaíocht dá dtagraítear laistigh de gach cinneadh.

Tugtar miondealú sa tábla seo a leanas ar líon agus ar luach candamach na gcinntí a eisíodh agus cibé acu a bhí nó nach raibh an cinneadh i bhfabhar nó i gcoinne an cháiniócóra lena mbaineann ó 2016 i leith:

Cinntí a eisíodh ó 2016*							
Bliain	I bhfabhar an Cháiniócóra	Candam i bhfabhar an Cháiniócóra (€m)	Céatadán na gCinntí Foriomlána (Cáiniócóir)	I bhfabhar an Fhreagróra	Candam i bhfabhar an Fhreagróra (€m)	Céatadán na gCinntí Foriomlána (Freagróir)	Iomlán
Roimh 2021**	83	603	22%	301	208	78%	384
2021	35	23	27%	95	420	73%	130
2022	35	127	18%	155	165	82%	190
2023	33	333	19%	142	76	81%	175
2024	26	22	14%	154	12	86%	180
Iomlán	212	1,108	20%	847	881	80%	1,059

* Tabhair faoi deara gur éirigh go páirteach le roinnt cinntí do cháiniócóirí. Sna cásanna seo, chun críocha taifeadta, taifeadadh an t-achomharc mar atá i bhfabhar an pháirtí a fuair an sochar níos mó.

** **Nóta:** Chun críche na tuarascála seo, is éard atá in achomhairc “roimh 2021” achomhairc faighte idir 2016 agus 2020, achomhairc Réamhbhunaithe a bhí idir lámha in Oifig na gCoimisinéirí Achomhairc sular bunaíodh an Coimisiún in 2016 agus achomhairc Oidhreacht a rinneadh go díreach chuig na Coimisinéirí Ioncaim sular bunaíodh an Coimisiún.

Cásanna luaite

Foráiltear le halt 949AP den Acht um Chomhdhlúthú Cánacha 1997 go bhféadfaidh páirtí atá míshásta le cinneadh a rinne an Coimisinéir Achomhairc a bheith earráideach ar phointe dlí a cheangal ar an gCoimisinéir Achomhairc cás (dá ngairtear “cás luaite”) a lua agus a shíniú le haghaidh thuairim na hArd-Chúirte.

Le linn 2024 shínigh na Coimisinéirí Achomhairc 11 chás sonraithe de bhun alt 949AQ TCA 1997 chun gur féidir cinntí a achomharc chuig an Ard-Chúirt. As an 11 cás a luadh a eisíodh, d'iarr Achomharcóirí 8 gcinn agus d'iarr na Coimisinéirí Ioncaim 3 cinn. Ina theannta sin, dhiúltaigh na Coimisinéirí Achomhairc d'iarratas amháin ar chás sonraithe agus tharraing na hiarratasóirí siar 2 iarratas eile ar chásanna sonraithe. Tugann an Coimisiún dá aire, in ainneoin iarraidh ar chás sonraithe, nach dtéann gach cás sonraithe ar aghaidh chuig éisteacht os comhair na hArd-Chúirte mar gheall ar shocrú idir na páirtithe roimh chomhdú an cháis shonraithe nó dá éis nó mar gheall ar athrú ar chinneadh an pháirtí a iarrann an cás sonraithe dul ar aghaidh chuig an Ard-Chúirt.

Comhdhálacha Bainistíochta Cáis in 2024

Le linn 2024, sceidealaigh an Coimisiún 16 CBC a rinne difear do 56 achomharc, ar fiú €159 milliún iad. Idir nós lú ná uair an chloig agus dhá lá a bhí fad na CBC; Críochnaíonn an chuid is mó laistigh de dhá uair an chloig.

Go stairiúil, bhí CBCanna sceidealaithe le haghaidh achomhairc a bhí leis an gCoimisiún i gcás nach ndearnadh aon dul chun cinn, rud a tháinig chun cinn mar gheall ar aistriú achomharc leagáide agus aosaithe in 2016. Feidhmíonn an Coimisiún anois i "bhfíor-am". Diúltaíonn sé seo spleáchas suntasach ar CBCanna. Tugann an Coimisiún aird ar a inmhianaithe atá sé costais a íoslaghdú do na páirtithe uile, agus dá bhrí sin tabharfaidh sé aghaidh ar ábhair den chuid is mó trí chomhfhreagras, mura bhfuil gá le CBC. Ó 2022 ar aghaidh, nuair is gá, tá an Coimisiún ag brath anois ar sceidealú éisteachtaí, seachas ar CBCanna, ionas gur féidir cinneadh críochnaitheach ar an ábhar a eisiúint a luaithe is féidir.

Tugann an méid seo a leanas faisnéis faoi thoradh na CBCanna atá sceidealta in 2024:

Toradh*	Líon na CBCanna a Tionóladh		Líon iomlán na n-Achomhairc a ndearnadh difear dóibh	
	2024	2023	2024	2023
Sceidealta ach curtha siar roimh CBC				
Socraithe / Tarraingthe siar roimh CBC	1	1	1	1
Curtha ar athló roimh CBC	9	10	28	14
Fo-iomlán	10	11	29	15
Ar aghaidh				
Socraithe / Tarraingthe tar éis CBC	1	1	1	2
Caite amach		2		2
CBC le hathsceidealú		2		2
Éisteacht le sceidealú	3	5	23	9
Imeacht	2	7	3	10
Fo-iomlán	6	17	27	25
Iomlán	16	28	56	40

Rinneadh 13 CBC a sceidealú go cianda in 2024, i gcomparáid le 25 in 2023.

Tugtar miondealú sa tábla seo a leanas ar líon na n-achomharc a fuarthas i mbliain ar leith a ndearnadh CBC ina leith:

Bliain Achomharc Faighte	Líon iomlán na n-Achomhairc Faighte	Bliain ina raibh CBC Sceidealta					Iomlán
		Roimh 2021*	2021	2022	2023	2024	
Roimh 2021*	8,326	527	164	77	16	3	787
2021	1,476			10	7	3	20
2022	1,454			4	5	2	11
2023	1,156					4	4
2024	1,281					4	4
Iomlán	13,699	527	164	91	28	16	826

***Nóta:** Chun críche na tuarascála seo, is éard atá in achomhairc “roimh 2021” achomhairc faighte idir 2016 agus 2020, achomhairc Réamhbhunaithe a bhí idir lámha in Oifig na gCoimisinéirí Achomhairc sular bunaíodh an Coimisiún in 2016 agus achomhairc Oidhreachta a rinneadh go díreach chuig na Coimisinéirí Ioncaim sular bunaíodh an Coimisiún.

Achomhairc - Príomhchineálacha Cánach

Tá níos mó ná ceann cánach amháin nó níos mó ná cineál amháin creidmheasa, asbhainte, faoisimh nó díolúine i gceist le go leor achomhairc. Tá faisnéis sa tábla thíos a bhaineann leis na príomhchineálacha cánach a bhí faoi dhíospóid ar fud achomhairc a osclaíodh agus a dúnadh in 2024:

Príomhchineál cánach nó eisiúint achomhairc a osclaíodh / dúnta in 2024				
Cineál Cánach *	Líon na nAchomharc Faighte	Candam** €m	Uimh. Achomhairc Dúnta	Candam** €m
CI	577	40	904	85
CBL	146	4	176	7
Cáin Cláraithe Feithiclí (CCF)	116	1	96	0.3
CC	51	94	89	193
Eile***	190	19	202	38
CGC	169	38	180	18
CFC	13	1	15	4
A bhaineann le Covid****	19	10	49	10
Iomlán	1,281	207	1,711	355

* Chun críocha anailíse ceann cánach áiríodh achomharc ina bhfuil níos mó ná ceann cánach amháin mar achomharc amháin a chatagóiríodh faoina cheann cánach príomhúil. Is féidir anailís ar chineálacha cánach iolracha a fháil níos déanaí sa chaibidil seo.

** Féach Nóta 1 ar leathanach 11 ina leagtar amach conas a ríomhtar an figiúr 'chandamach in aighneas'.

*** Cuimsíonn an chatagóir 'Eile' CCI, CMÁ, Custam & Máil, CCÚT, CISG, Dleacht Stampa, CTF agus Cáin Iarchoimeáda ar Dhíbhinní.

**** Áirítear le scéimeanna a bhain le Covid an Scéim Tacaíochta Srianthaí COVID (STSC), an Scéim Fóirdheontais Pá Fostaíochta (SFPF) & an Scéim Shealadach Fóirdheontais Pá (SSFP).

Nóta: Slánaítear an figiúr candamach iomlán go dtí an tslánuimhir is gaire.

Bhí líon na n-achomharc cánach a fuair an Coimisiún in 2024 10% níos mó ná líon na n-achomharc a fuarthas an bhliain roimhe sin.

Cosúil le 2023, d'fhan cáin ioncain ar an gcáin is minice a ndearnadh achomharc uirthi in 2024, rud a d'eascair as 45% d'achomhairc faighte. B'ionann díospóidí cánach CBL, CCF agus CGC agus 34% eile de na hachomhairc a bhí idir lámha.

In 2024, fuair an Coimisiún 129 achomharc a rinne tagairt do ÍMAT, ÁSPC nó MSU. B'ionann iomlán na n-achomharc sin agus 10% de na hachomhairc go léir faighte in 2024. Cé go mbaineann cuid de na hachomhairc seo le hábhair in-achomharcacha, ceisteanna ab ea cuid eile acu maidir le dliteanais chánach seachas achomhairc ar mheasúnuithe cánach nó ar chinntí. Tugtar aghaidh níos oiriúnaí ar cheisteanna dá leithéid trí chainéil seirbhíse do chustaiméirí na gCoimisinéirí Ioncain.

Tugtar breac-chuntas sa tábla seo a leanas ar na ceithre phríomhchineál cánach is mó gach bliain a ndearnadh tagairt dóibh in achomhairc ón 21 Márta 2016. Mar thoradh ar an méadú ar líon na n-achomharc faighte i ndiaidh 2016, tháinig méadú dá bharr ar líon na n-achomharc faoi gach ceann de na ceithre phríomhcheann cánach agus faoi gach ceann cánach eile.

Barr Ceithre Chineál Cánach a ndéantar tagairt dóibh in Achomhairc ó 2016*							
Cineálacha Cánach	Líon Iomlán na n-Achomharc Faighte	IC	CBL	Cáin Cláraithe Feithiclí (CCF)	CC	CGC	Bainte le Covid**
Roimh 2021***	8,326	3,642	863	760	398		
2021	1,476	755	93	132			165
2022	1,454	660	268	83		95	
2023	1,162	482	185	65		144	
2024	1,281	577	146	116		169	

* Chun críocha anailíse ceann cánach áiríodh achomharc ina bhfuil níos mó ná ceann cánach amháin mar achomharc amháin a chatagóiríodh faoina cheann cánach príomhúil. Is féidir anailís ar chineálacha cánach iolracha a fháil níos déanaí sa chaibidil seo.

** Áirítear le Covid bainte le STSC, SFPF & SSFP.

*** **Nóta:** Chun críche na tuarascála seo, is éard atá in achomhairc "roimh 2021" achomhairc faighte idir 2016 agus 2020, achomhairc Réamhbhunaithe a bhí idir lámha in Oifig na gCoimisinéirí Achomhairc sular bunaíodh an Coimisiún in 2016 agus achomhairc Oidhreachta a rinneadh go díreach chuig na Coimisinéirí Ioncain sular bunaíodh an Coimisiún.

Tugtar breac-chuntas sa tábla seo a leanas ar na príomhchineálacha cánach atá faoi dhíospóid ar fud achomhairc a osclaíodh agus a dúnadh ó bunaíodh an Coimisiún in 2016:

Príomhchineál Cánach Achomhairc Oscailte / Dúnta ó 2016*									
	Iomlán	IC	CC	CGC	CBL	CFC	Cáin Cláraithe Feithiclí (CCF)	STSC/ SFPF/ SSFP	Eile**
Roimh 2021***									
Achomhairc Faighte	8,326	4,665	546	601	950	199	767		598
Achomhairc Dúnta	(5,304)	(2,829)	(313)	(454)	(624)	(107)	(575)		(402)
Iarmhéid Deiridh	3,022	1,836	233	147	326	92	192		196
2021									
Achomhairc Faighte	1,476	755	59	109	93	8	132	165	155
Achomhairc Dúnta	(1,788)	(857)	(114)	(132)	(181)	(29)	(227)	(80)	(168)
Iarmhéid Deiridh	2,710	1,734	178	124	238	71	97	85	183
2022									
Achomhairc Faighte	1,454	660	80	95	268	9	83	79	180
Achomhairc Dúnta	(2,659)	(1,522)	(134)	(153)	(329)	(51)	(159)	(89)	(222)
Iarmhéid Deiridh	1,505	872	124	66	177	29	21	75	141
2023									
Achomhairc Faighte	1,162	485	44	146	185	22	65	49	166
Achomhairc Dúnta	(1,526)	(625)	(89)	(136)	(276)	(42)	(64)	(73)	(221)
Iarmhéid Deiridh	1,141	732	79	76	86	9	22	51	86
2024									
Achomhairc Faighte	1,281	577	51	169	146	13	116	19	190
Achomhairc Dúnta	(1,711)	(904)	(89)	(180)	(176)	(15)	(96)	(49)	(202)
Iarmhéid Deiridh	711	405	41	65	56	7	42	21	74

* Chun críocha anailíse ceann cánach áiríodh achomharc ina bhfuil níos mó ná ceann cánach amháin mar achomharc amháin a chatagóiríodh faoina cheann cánach príomhúil. Is féidir anailís ar chineálacha cánach iolracha a fháil níos déanaí sa chaibidil seo.

** Cuimsíonn an chatagóir ‘Eile’ CCI, CMÁ, Custam & Máil, CCÚT, CISG, Dleacht Stampa, CTF agus Cáin Iarchoimeáda ar Dhíbhinní.

*** **Nóta:** Chun críche na tuarascála seo, is éard atá in achomhairc “roimh 2021” achomhairc faighte idir 2016 agus 2020, achomhairc Réamhbhunaithe a bhí idir lámha in Oifig na gCoimisinéirí Achomhairc sular bunaíodh an Coimisiún in 2016 agus achomhairc Oidhreachta a rinneadh go díreach chuig na Coimisinéirí Ioncaim sular bunaíodh an Coimisiún.

Tugtar breac-chuntas sa tábla seo a leanas ar na candamuimhireacha in aghaidh an chinn chánach maidir le hachomhairc faighte agus a dúnadh ó bunaíodh an Coimisiúin in 2016:

Príomhchineál Cánach Achomhairc Oscailte / Dúnta ó 2016 ag Candam*									
	Iomlán	IC	CC	CGC	CBL	CFC	Cáin Cláraithe Feithiclí (CCF)	STSC/ SFPF/ SSFP	Eile**
	€m	€m	€m	€m	€m	€m	€m	€m	€m
Roimh 2021***									
Achomhairc Faighte	6,847.59	820.85	4,529.13	290.27	366.23	100.88	3.28		736.95
Achomhairc Dúnta	(2,302.80)	(468.16)	(826.65)	(175.95)	(131.09)	(72.04)	(1.50)		(627.41)
Iarmhéid Deiridh	4,544.79	352.69	3,702.48	114.32	235.14	28.84	1.78		109.54
2021									
Achomhairc Faighte	306.39	65.76	164.10	41.20	14.42	0.29	0.41	5.54	14.67
Achomhairc Dúnta	(3,145.76)	(135.46)	(2,910.95)	(46.11)	(17.90)	(9.00)	(1.39)	(1.10)	(23.85)
Iarmhéid Deiridh	1,705.42	282.99	955.63	109.41	231.66	20.13	0.80	4.44	100.36
2022									
Achomhairc Faighte	200.48	24.58	80.10	22.97	42.03	0.87	0.53	10.68	18.72
Achomhairc Dúnta	(603.95)	(135.79)	(310.88)	(29.71)	(82.39)	(11.36)	(1.09)	(7.46)	(25.27)
Iarmhéid Deiridh	1,301.95	171.78	724.85	102.67	191.30	9.64	0.24	7.66	93.81
2023									
Achomhairc Faighte	613.52	38.12	523.24	11.06	7.12	1.83	0.43	6.78	24.94
Achomhairc Dúnta	(1,384.50)	(49.67)	(1,003.33)	(91.12)	(168.02)	(7.21)	(0.49)	(4.39)	(60.27)
Iarmhéid Deiridh	530.97	160.23	244.76	22.61	30.40	4.26	0.18	10.05	58.48
2024									
Achomhairc Faighte	206.72	39.49	94.13	38.47	4.04	1.05	0.45	10.06	19.03
Achomhairc Dúnta	(355.26)	(85.49)	(192.93)	(18.33)	(6.70)	(4.24)	(0.33)	(9.66)	(37.58)
Iarmhéid Deiridh	382.43	114.23	145.96	42.75	27.74	1.07	0.30	10.45	39.93

* Féach Nóta 1 ar leathanach 11 ina leagtar amach conas a mheastar an figiúr 'chandamach in aighneas'.
Chun críocha anailíse ceann cánach áiríodh achomharc ina bhfuil níos mó ná ceann cánach amháin mar achomharc amháin a chatagóiríodh faoina cheann cánach príomhúil.
De réir mar a dhéantar achoimre ar fhigiúirí sna milliúin, d'fhéadfadh difríochtaí slánaithe tarlú.
** Cuimsíonn an chatagóir 'Eile' CCI, CMÁ, Custam & Máil, CCÚT, CISG, Dleacht Stampa, CTF agus Cáin Iarchoimeáda ar Dhíbhiní.
*** **Nóta:** Chun críche na tuarascála seo, is éard atá in achomhairc “roimh 2021” achomhairc faighte idir 2016 agus 2020, achomhairc Réamhbhunaithe a bhí idir lámha in Oifig na gCoimisinéirí Achomhairc sular bunaíodh an Coimisiún in 2016 agus achomhairc Oidhreachta a rinneadh go díreach chuig na Coimisinéirí Ioncaim sular bunaíodh an Coimisiún.

Cineálacha Cánach Iolracha

Léiríonn an tábla thíos líon iomlán na n-achomharc a phróiseáil an Coimisiún ó 2016 ina raibh achomharc á dhéanamh ar níos mó ná cineál cánach amháin.

Líon na n-Achomharc le Cineálacha Cánach Iolracha ón 21 Márta 2016					
Líon na cineálacha cánach	2024	2023	2022	2021	Roimh 2021*
2	66	77	107	122	458
3	17	30	118	171	115
4	5	5	7	21	35
5		1	1	3	8
>5				1	
Iomlán	88	113	233	318	616

***Nóta:** Chun críche na tuarascála seo, is éard atá in achomhairc “roimh 2021” achomhairc faighte idir 2016 agus 2020, achomhairc Réamhbhunaithe a bhí idir lámha in Oifig na gCoimisinéirí Achomhairc sular bunaíodh an Coimisiún in 2016 agus achomhairc Oidhreacht a rinneadh go díreach chuig na Coimisinéirí Ioncaim sular bunaíodh an Coimisiún.

In 2024, bhain 7% de na hachomhairc uile le cinn chánach éagsúla, ar laghdú 3% é i gcomparáid le 2023. Tugtar breac-chuntas sa tábla seo a leanas ar na príomhchineálacha cánach iolracha a ndearnadh tagairt dóibh in achomhairc in 2024.

Achoimre ar phríomhchineálacha cánach iolracha a ndearnadh tagairt dóibh in achomhairc faighte in 2024				
Cineálacha Cánach	Achomhairc Faighte le 2 Chineál Cánach	Achomhairc Faighte le 3 Chineál Cánach	Achomhairc Faighte le 4 Chineál Cánach	Candam €m*
CI (lena n-áirítear. ÍMAT/ ÁSPC/MSU)	41	14	4	4.2
CI / CBT	6	1		0.1
CI / CFC	2			0.4
CGC / CI	5			3.3
CC / CI / CBT	5	1	1	1.6
CBT, CCF, Custam & Máil	3	1		0.01
Eile	4			0.2
Iomlán	66	17	5	9.8

* Féach Nóta 1 ar leathanach 11 ina leagtar amach conas a ríomhtar an figiúr 'chandamach in aighneas

Nóta: Figiúr candamach iomlán slánaithe go dtí an chéad ionad deachúil.

Forbhreathnú ar na Achomhairc atá idir Lámha amhail an 31 Nollaig 2024

Tugtar forbhreathnú sa tábla seo a leanas ar gach achomharc atá idir lámha amhail an 31 Nollaig 2024:

Forbhreathnú ar na Achomhairc atá idir Lámha amhail an 31 Nollaig 2024				
Bliain / Catagóir	Líon iomlán na n-Achomhairc Faighte €	Candam iomlán na nAchomharc Faighte	Líon na nAchomharc ar Láimh ag deireadh 2024	Candam* na nAchomharc ar Láimh ag deireadh 2024 €
Leagáide**	1,155	797m	82	31m
Réamhbhunaidh***	304	373m	9	47m
2016	901	332m	19	58m
2017	1,747	848m	26	24m
2018	1,689	2,532m	65	11m
2019	1,491	384m	21	9m
2020	1,039	1,582m	10	18m
2021	1,476	306m	17	9m
2022	1,454	200m	14	9m
2023	1,162	614m	59	48m
2024	1,281	207m	389	119m
Iomlán	13,699	8,175m	711	383m

* Féach Nóta 1 ar leathanach 11 ina leagtar amach conas a ríomhtar an figiúr 'chandamach in aighneas'.
** Is achomhairc iad Achomhairc Oidhreacht a rinneadh go díreach leis na Coimisinéirí Ioncaim sular bunaíodh an Coimisiún.
*** Is ionann Achomhairc Réamhbhunaithe agus achomhairc a bhí idir lámha in Oifig an Choimisinéara Achomhairc sular bunaíodh an Coimisiún.

Líon na nAchomharc in aghaidh na Bliana Faighte

Tugtar breac-chuntas sa tábla seo a leanas ar líon na n-achomharc faighte agus a dúnadh ó bunaíodh an Coimisiún in 2016:

	Iomlán	Roimh	Reatha			
		2021*	2021	2022	2023	2024
2016 - 2020						
Faighte idir 2016 agus 2020	8,326	8,326				
Dúnta idir 2016 agus 2020	(5,304)	(5,304)				
Iarmhéid (31/12/20)	3,022	3,022				
2021						
Faighte in 2021	1,476		1,476			
Dúnta in 2021	(1,788)	(1,170)	(618)			
Iarmhéid (31/12/21)	2,710	1,852	858			
2022						
Faighte in 2022	1,454			1,454		
Arna nDúnadh in 2022	(2,659)	(1,027)	(672)	(960)		
Iarmhéid (31/12/22)	1,505	825	186	494		
2023						
Faighte in 2023	1,162				1,162	
Dúnta in 2023	(1,526)	(298)	(131)	(387)	(710)	
Iarmhéid (31/12/23)	1,141	527	55	107	452	
2024						
Faighte in 2024	1,281					1,281
Dúnta in 2024	(1,711)	(295)	(38)	(93)	(393)	(892)
Iarmhéid (31/12/24)	711	232	17	14	59	389
Acoimhre						
Achomhairc Faighte	13,699	8,326	1,476	1,454	1,162	1,281
Achomhairc Dúnta	(12,988)	(8,094)	(1,459)	(1,440)	(1,103)	(892)
Iarmhéid (31/12/24)	711	232	17	14	59	389

* **Nóta:** Chun críche na tuarascála seo, is éard atá in achomhairc "roimh 2021" achomhairc faighte idir 2016 agus 2020, achomhairc Réamhbhunaithe a bhí idir lámha in Oifig na gCoimisinéirí Achomhairc sular bunaíodh an Coimisiún in 2016 agus achomhairc Oidhreacht a rinneadh go díreach chuig na Coimisinéirí Ioncaim sular bunaíodh an Coimisiún.

- Tá thart ar 29% d'achomhairc faighte (oscailte agus dúnta) in 2024, nó bhí siad á mbainistiú ag gníomhaire don achomharcóir.
- Tá blianta iomadúla cánach measúnaithe nó tréimhsí iomadúla measúnaithe faoi dhíos póid i gceist le thart ar 10% de na hachomhairc.
- Aithnítear beagnach 140 achomharc atá idir lámha faoi láthair mar chuid de ghrúpaí achomhairc, áit a bhfuil saincheist/saincheistanna comhchosúla faoi achomharc.

Achomhairc 'Ar Feitheamh' agus achomhairc 'Chomhdhlúite'

Tá stádas reatha 'Ar Feitheamh' ag roinnt achomharc ar chúiseanna éagsúla m.sh. achomhairc a bheith ar feitheamh go dtí go ndéanfaidh an Ard-Chúirt cinneadh, achomhairc a bheith ar feitheamh go dtí go mbeidh toradh ar achomhairc i 'bpríomhchás' nó tuilleadh am a bheith ag teastáil ó pháirtithe haghaidh plé socraíochta. D'fhéadfadh stádas 'Comhdhlúite' nó 'Cumaiscthe' a bheith ag achomhairc eile, ar achomhairc iad a bhaineann le hachomharcóir amháin ach a bhaineann le saincheist chomhchosúil ionas gur féidir leis an gCoimisiún na hachomhairc go léir a chur ar aghaidh ag an am céanna amhail is nach raibh iontu ach achomharc amháin.

I bhfianaise an mhéid thuas, tá 183 achomharc 'Ar Feitheamh' arb ionann iad agus €171m agus 78 achomharc le stádas 'Comhdhlúite' nó 'Cumaiscthe' arb ionann é agus €23m. Dá leasófaí na figiúirí foriomlána dheireadh na bliana chun é sin a léiriú, laghdófaí líon na n-achomharc atá idir lámha agus go bhfuil an Coimisiún in ann dul chun cinn gníomhach a dhéanamh maidir leo go dtí 450 le candam de thart ar €189m.

Tugtar breac-chuntas sa tábla seo a leanas ar an líon reatha na n-achomharc atá idir lámha a dteastaíonn dul chun cinn maidir leo amhail an 31 Nollaig 2024:

	Iomlán	Roimh 2021*	Reatha			
			2021	2022	2023	2024
Iarmhéid (31/12/24)	711	232	17	14	59	389
Achomhairc 'Ar Feitheamh'	(183)	(159)	(2)	(2)	(11)	(9)
Achomhairc 'Comhdhlúite' / Cumaiscthe'	(78)	(17)	(9)	(6)	(13)	(33)
Iarmhéid Leasaithe	450	56	6	6	35	347

***Nóta:** Chun críche na tuarascála seo, is éard atá in achomhairc "roimh 2021" achomhairc faighte idir 2016 agus 2020, achomhairc Réamhbhunaithe a bhí idir lámha in Oifig na gCoimisinéirí Achomhairc sular bunaíodh an Coimisiún in 2016 agus achomhairc Oidhreacht a rinneadh go díreach chuig na Coimisinéirí Ioncaim sular bunaíodh an Coimisiún.

Tugtar achoimre sa tábla seo a leanas ar gach achomharc atá idir lámha amhail an 31 Nollaig 2024, má fhágtar as an áireamh aon achomharc a bhfuil stádas 'Ar Feitheamh' nó 'Comhdhlúite' aige:

Forbhreathnú ar na hAchomhairc ar Láimh ag deireadh 2024 (gan na hachomhairc uile 'Ar Láimh' nó 'Comhdhlúite' a áireamh)		
Bliain / Catagóir	Líon na n-Achomhairc	Candam* €m
Leagáide**	6	2
Réamhbhunaidh***	3	46
2016	15	26
2017	8	21
2018	5	5
2019	15	8
2020	4	2
2021	6	2
2022	6	2
2023	35	13
2024	347	62
Iomlán	450	189

* Féach Nóta 1 ar leathanach 11 ina leagtar amach conas a ríomhtar an figiúr 'chandamach in aighneas'.
** Is achomhairc iad Achomhairc Oidhreacht a rinneadh go díreach leis na Coimisinéirí Ioncaim sular bunaíodh an Coimisiún.
*** Is ionann Achomhairc Réamhbhunaithe agus achomhairc a bhí idir lámha in Oifig an Choimisinéara Achomhairc sular bunaíodh an Coimisiún.



Rialachas agus Riarachán Ginearálta

Rialachas agus Riarachán Ginearálta

Bonn reachtúil agus Feidhmeanna an Choimisiúin

Is comhlacht reachtúil neamhspleách é an Coimisiún a bhfuil sé de chúram air próiseas achomhairc nua-aimseartha agus éifeachtúil a sholáthar maidir le díospóidí cánach a éisteacht agus a bhreithniú, de réir fhorálacha na reachtaíochta ábhartha. Is í an reachtaíocht lena mbaineann an tAcht Airgeadais (Achomhairc Chánach) 2015 ("Acht 2015"), an tAcht Airgeadais (Achomhairc Chánach agus Rialachán Réamheolaire), 2019, an tAcht um Chomhdhlúthú Cánacha 1997, arna leasú agus reachtaíocht ghaolmhar.

Agus a fheidhmeanna á gcomhlíonadh aige, tá dualgas ar an gCoimisiún a chinntiú go bhfuil imeachtaí os a chomhair inrochtana, cothrom agus seolta chomh gasta agus is féidir.

Foráiltear leis an Acht Airgeadais (Achomhairc Chánach agus Rialachán Réamheolaire) 2019 go gceapfaí Cathaoirleach. Chuaigh an Cathaoirleach i mbun a ceapacháin ar an 1 Iúil 2020.

Rialachas agus Riarachán Ginearálta

Tá an Cathaoirleach, chomh maith lena ról mar Choimisinéir Achomhairc, freagrach as bainistiú éifeachtach foriomlán riaradh agus aschur gnó an Choimisiúin. Tá an Cathaoirleach freagrach don Aire Airgeadais as a chinntiú go bhfuil an próiseas achomhairc tráthúil, éifeachtach agus éifeachtach ó thaobh costais de. Maidir leis seo, ní mór di tuarascáil bhliantúil a chur faoi bhráid an Aire an 31 Márta nó roimhe gach bliain i leith na bliana roimhe sin agus cuirtear an tuarascáil seo isteach i gcomhlíonadh na dleachta sin.

In 2024, dhréachtaigh an Coimisiún a Ráiteas Straitéise 2024 – 2027 (féach Aguisín 3), ina leagtar amach a fhís don eagraíocht sna blianta amach romhainn. Tá an Ráiteas Straitéise nua ar fáil freisin ar shuíomh gréasáin an Choimisiúin ag www.taxappeals.ie.

Is comhlacht Státseirbhíse é an Coimisiún faoi choimirce na Roinne Airgeadais agus, dá réir sin, tá sé á threorú ag Cód Caighdeán agus Iompair na Státseirbhíse ina bhainistíocht agus ina oibríochtaí. Le linn 2024, rinneadh athbhreithniú, dréachtú agus nuashonrú ar bheartais agus nósanna imeachta de réir mar is cuí.

An fhoireann

Amhail an 31 Nollaig 2024, bhí 33 bhall foirne sa Choimisiún: Cathaoirleach amháin, 6 Choimisinéir Achomhairc agus 26 bhall foirne riaracháin chun tacú leis na Coimisinéirí Achomhairc ina gcuid oibre.

I 2024, lean an Coimisiún beartas Oibre Cumaisc isteach ina bhféadfadh gach státseirbhíseach atá fostaithe ag an eagraíocht (beag beann ar ghrád, nó fad seirbhíse) iarratas a dhéanamh ar shocruithe oibre cumaisc. Tá an Coimisiún tiomanta do ghlacadh le deiseanna d'obair iargúlta agus cumaisc, Státseirbhís níos dinimiciúla, níos aclaí agus níos freagrúla a thógáil, agus caighdeán láidre feidhmíochta agus ardleibhéil táirgiúlachta á gcothú ag an am céanna. Forbraíodh Beartas Oibre Cumaisc an Choimisiúin de réir an Chreata Beartais Oibre Cumaisc d'eagraíochtaí na Státseirbhíse.

Bainistiú riosca

Leagtar amach i mBeartas Bainistíochta Riosca an Choimisiúin a chur chuige maidir le bainistíocht riosca agus róil agus freagrachtaí an Chathaoirligh, an Phríomhoifigigh Oibríochtaí, an Phríomhoifigigh Riosca agus na mBainisteoirí Foirne. Cuireann an Coimisiún na nósanna imeachta atá leagtha amach ina bheartas bainistíochta riosca i bhfeidhm agus coinníonn sé clár riosca i gcomhréir le treoirlínte na Roinne Caiteachais Phoiblí, Seachadta agus Athchóirithe an PFN. Áirítear leis seo measúnú cuí a dhéanamh ar phríomhrioscaí an Choimisiúin, lena mbaineann cur síos a dhéanamh ar na rioscaí agus na bearta nó na straitéisí gaolmhara chun na rioscaí sin a rialú agus a mhaolú.

Déanann Bord Athbhreithnithe Riosca an Choimisiúin monatóireacht agus athbhreithniú ar an gclár riosca agus déantar é a nuashonrú go leanúnach chun bainistíocht riosca éifeachtach agus monatóireacht éifeachtach ar rialuithe a chinntiú. Aithníonn an clár an méid seo a leanas:

- Riosca
- Rialuithe i bhfeidhm
- Rátáil riosca
- Gníomh chun rialú a fheabhsú chun an riosca a mhaolú

An Coiste Iniúcháireachta agus Riosca

I gcomhréir leis an gCaighdeán Rialachais Chorporáidigh don Státseirbhís (2015), bhunaigh an Coimisiún Coiste Iniúchta agus Riosca chun tacú leis ina fhreagrachtaí maidir le saincheistanna riosca, rialaithe agus rialachais trí athbhreithniú a dhéanamh ar chuimsitheacht na ndearbhuithe chun freastal ar riachtanais dearbhaithe an Choimisiúin agus an Oifigigh Chuntasaíochta agus trí athbhreithniú a dhéanamh ar iontaofacht agus sláine na ndearbhuithe sin.

Is iad seo a leanas baill sheachtracha neamhspleácha an Choiste Iniúchta agus Riosca:

- Gerard Moran (Cathaoirleach)
- Mary Griffin
- Wendy Kennedy
- Éimear Fisher

Iniúchadh Inmheánach

Is gníomhaíocht neamhspleách, oibiachtúil dearbhaithe agus comhairliúcháin é iniúchadh inmheánach atá deartha chun luach a chur leis agus oibríochtaí an Choimisiúin a fheabhsú. Is é príomhchuspóir an Iniúchta Inmheánaigh comhairle agus dearbhú neamhspleách a chur ar fáil don Oifigeach Cuntasaíochta maidir le héifeachtacht na bpróiseas rialaithe inmheánaigh, rialachais agus bainistíochta riosca atá i bhfeidhm ar fud an Choimisiúin.

Le linn 2024, d'eisigh na hiniúcháirí inmheánacha tuarascálacha maidir leis na nithe seo a leanas:

- Athbhreithniú ar Éifeachtacht na Rialuithe Inmheánacha 2023
- Athbhreithniú ar Rialuithe Cibearshlándála arna dtagarmharcáil i gCaighdeán Bhonnlíne Cibearshlándála NCSC

Tharla an "Athbhreithniú ar Éifeachtacht na Rialuithe Inmheánacha" sular cuireadh an Ráiteas um Rialú Airgeadais Inmheánaigh ("RRAI") faoi bhráid na n-iniúcháirí seachtracha (Ard-Reachtaire Cuntas agus Iniúchóra) agus is tástáil rialaithe riachtanach é ar éifeachtacht an Chreata Dearbhaithe Airgeadais atá i bhfeidhm sa Choimisiún.

In 2025 déanfaidh na hiniúcháirí Inmheánacha athbhreithniú ar na Rialuithe Inmheánacha.

An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste

Ar a n-iniúchadh i leith na bliana dar críoch an 31 Nollaig

2023 a bheith chríochnaithe acu, d'eisigh Oifig an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste ("ARC&C") a dtuairim maidir leis an gCuntas Leithreasaithe, an RRAI, agus ábhair eile an 26 Meitheamh 2024.

D'aontaigh an ARC&C go gcuireann an Cuntas Leithreasaithe a d'ullmhaigh an Coimisiún Admhálacha agus Caiteachas Vóta 10 i láthair i gceart – An Coimisiún um Achomhairc Chánach don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2023. Léirigh an ARC&C an tuairim go raibh dóthain fianaise chuí faighte acu agus iad i mbun a n-iniúchta.

Maidir leis an RRAI, tá freagracht ar an ARC&C tuairisciú maidir leis an bhfaisnéis atá sa RRAI ach eisceacht. Tagann an riachtanas chun tuairisc a thabhairt chun cinn nuair nach bhfuil an fhaisnéis atá sa RRAI ag teacht go hábhartha leis an Cuntas Leithreasaithe, torthaí iniúchta an ARC&C nó más cosúil go bhfuil mí-iompar ábhartha á déanamh ar an RRAI. Ina dtuairim iniúcháireachta don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2023, ní dhearna ARC&C aon tuarascáil ar aon mhíríteas ábhartha in RRAI.

Beidh an t-iniúchadh ARC&C maidir leis an mbliain dar críoch an 31 Nollaig 2024 ar siúl tar éis an 31 Márta 2025, an dáta dlite chun an Cuntas Leithreasaithe a chur faoi bhráid an ARC&C lena iniúchadh.

An Earnáil Phoiblí Gníomhú ar son na hAeráide

Tá an Coimisiún tiomanta dá oibleagáidí faoin Sainordú um Ghníomhú ar son na hAeráide a chomhlíonadh. I gcomhréir le Sainordú na hEarnála Poiblí um Ghníomhú ar son na hAeráide, tá a Threochlár Glas cruthaithe ag an gCoimisiún agus déanann sé faireachán air, tá Foireann Ghlas bunaithe aige, agus comhlíonann sé Ciorclán 01/2020.

In 2024, chuir an Coimisiún a Ráiteas Comhlíontachta 2023 faoi bhráid Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann, ina ndoiciméadaítear feabhas 65 % ar éifeachtúlacht fuinnimh ó na figiúirí bonnlíne, agus astaíocht iomlán CO₂ 12,373kgCO₂.

Tá roinnt beart curtha i bhfeidhm ag an gCoimisiún chun na feabhsuithe sin a bhaint amach. Tá áitreabh nua-aimseartha aige atá tíosach ar fhuinneamh, ar bronnadh deimhniú 'Óir' air mar chuid den deimhniú 'Ceannaireacht i bhFuinneamh agus Dearadh Comhshaoil' arb é an córas rátála foirgneamh glas is mó a úsáidtear ar domhan.

I mí Lúnasa 2020, thug an Coimisiún isteach cianéisteachtaí físe, rud a chruthaigh laghdú ginearálta ar

thomhaltas taistil agus fuinnimh dá úsáideoirí seirbhíse. Leanann an Coimisiún de bheith ag oibriú na seirbhíse sin. In 2023 bhog an Coimisiún i dtreo oifig gan pháipéar a chuir deireadh le comhaid fhisiceacha a chruthú agus a nuashonrú, rud a laghdaigh a thomhaltas leictreachais a thuilleadh, chomh maith le laghdú suntasach ar a thomhaltas táirgí eile amhail páipéar, dúch agus stáiseanáireacht ghinearálta.

Leanfaidh an Coimisiún dá thiomantas don Sainordú maidir le Gníomhú ar son na hAeráide in 2025.

Acht na dTeangacha Oifigiúla

Tá ár n-oibleagáidí uile maidir le hAcht na dTeangacha Oifigiúla go dtí seo comhlíonta go hiomlán ag an gCoimisiún. Tá ball foirne ón ardbhainistíocht ceaptha ag an gCoimisiún chun maoirseacht a dhéanamh ar chomhlíonadh ár n-oibleagáidí faoi Acht na dTeangacha Oifigiúla. Freagraíonn sé freisin do gach cumarsáid sa teanga oifigiúil maidir leis an rud céanna a fháil agus eisíonn sé príomhfhoilseacháin i nGaeilge agus i mBéarla ag an am céanna.

Tuarascálacha Alt 21

Chuir an Coimisiún a Thuarascáil Bhliantúil le haghaidh 2023 faoi bhráid an Aire Airgeadais i mí an Mhárta 2024, i gcomhréir le halt 21(1) d'Acht 2015.

Le linn 2024, níor thug an Coimisiún aon tuarascáil don Aire Airgeadais de bhun alt 21(5) d'Acht 2015, ná níor iarr an tAire go gcuirfí aon tuarascáil isteach de bhun alt 21(6) d'Acht 2015.

Saoráil Faisnéise

Cuireann an Coimisiún faisnéis chuimsitheach ar fáil ar a láithreán gréasáin maidir lena chomhlíonadh leis an reachtaíocht um Shaoráil Faisnéise ("SF"). Áirítear leis seo scéim foilseacháin a chuireann réimse eolais ar fáil faoin gCoimisiún, faoina fheidhmeanna, agus faoin ábhar a chuireann sé ar fáil go poiblí.

Tá faisnéis teagmhála an Oifigigh SF agus sonraí maidir le conas iarratas SF a chur isteach ar fáil ar shuíomh gréasáin an Choimisiúin.

In 2024, fuair an Coimisiún cúig iarratas SF faoin reachtaíocht SF, agus is féidir sonraí fúthu a fháil ar an logáil nochta ar shuíomh gréasáin an Choimisiúin.

Cosaint Sonraí

D'fhorbair an Coimisiún, mar rialaitheoir sonraí, Beartas um Chosaint Sonraí agus, mar a cheanglaítear faoi Airteagal 37 den RGCS ceapadh Oifigeach Cosanta Sonraí ("OCS"). Leanann an OCS ag bainistiú socruithe

an Choimisiúin chun comhlíonadh an RGCS a chinntiú. Tá sonraí teagmhála an OCS ar fáil ar shuíomh gréasáin an Choimisiúin, mar aon leis an mBeartas Príobháideachais agus sonraí faoi conas Iarratas ar Rochtain Ábhair a chur isteach.

In 2024, fuair an Coimisiún larraídh amháin ar Rochtain ó Ábhair faoin reachtaíocht maidir le Cosaint Sonraí agus d'fhreagair sé í.

Nochtadh Cosanta

Faoi alt 30 den Acht um Nochtadh Cosanta (Leasú), 2022, ceanglaítear ar gach comhlacht poiblí tuarascáil bhliantúil a fhoilsiú ina leagtar amach líon na nochtuithe cosanta faighte sa bhliain roimhe sin agus aon ghníomhartha a rinneadh mar fhreagairt ar nochtadh cosanta a rinneadh.

Níor cheart go mbeadh daoine a dhéanann nochtadh inaitheanta mar thoradh ar an tuarascáil seo.

Ní bhfuair an Coimisiún aon nochtadh cosanta in 2024.

An tAcht um Chomhionannas agus Cearta an Duine

Mar a léirítear trína n-áireamh i gcróiluchanna na heagraíochta, cuireann an Coimisiún béim láidir ar an gceart chun nósanna imeachta agus inrochtaineacht chóir i ngach gné dá fheidhmeanna.

Déanann sé a dhícheall a chinntiú go ndéantar gach gníomhaíocht trí phríosma chearta an duine agus an chomhionannais ar fud na heagraíochta d'fhostaithe agus dóibh siúd a théann i dteagmháil leis an gCoimisiún araon.

Tá an Coimisiún tiomanta d'athbhreithniú leanúnach ar a bheartais agus ar a nósanna imeachta chun comhlíonadh na n-oibleagáidí faoi alt 42 den Acht um Choimisiún um Chearta an Duine agus Comhionannas na hÉireann 2014 a chinntiú.

Soláthar

Admhaíonn an Coimisiún a oibleagáidí cloí le beartais Náisiúnta agus AE mar aon le seachadadh luacha ar airgead. Dá bhrí sin, feidhmíonn na nósanna imeachta airgeadais agus soláthair de réir an bheartais agus na rialacha atá leagtha amach i dTreoirlínte Soláthair Phoiblí na Roinne Airgeadais lena rialaítear gach gníomhaíocht soláthair agus a chinntíonn go gcomhlíontar cuspóirí agus príomhphrionsabail na hiomaíochta, na córa comhionainne agus na trédhearcachta atá mar bhonn agus mar thaca ag rialacha náisiúnta agus rialacha an Aontais. Úsáidtear na seirbhísí a sholáthraíonn an Oifig um Sholáthar Rialtais ("OSR") agus na creataí soláthair atá i bhfeidhm nuair is gá agus is cuí.

Rinne an Coimisiún roinnt cleachtaí soláthair le linn 2024. Áiríodh orthu sin soláthar Seirbhísí Bainistíochta Taifead.

Tá sé mar pholasaí ag an gCoimisiún leas a bhaint as gach creat atá ar fáil go lárnach agus dul i ngleic leis an OSR ina bhfuil riachtanais níos sainiúla.

Teicneolaíocht Faisnéise

Thug an Coimisiún isteach roinnt athruithe suntasacha agus modhanna nua oibre tríd an teicneolaíocht in 2024, a leagtar amach thíos roinnt samplaí tábhachtacha.

MS Teams

I mí na Bealtaine 2024, chuir an Coimisiún tionscadal uasghrádaithe físchomhdhála agus MS Teams i gcrích. Leis an gcóras nua, feabhsaítear agus neartaítear athléimneacht chumais chumarsáide, chomhair agus chianéisteachta an Choimisiúin.

Éisteachtaí Cianda

Leanann an Coimisiún ag baint úsáide as éisteachtaí iargúlta/CBCanna chun achomhairc a chur chun cinn agus inrochtaineacht agus comhionannas a mhéadú don phobal maidir le rochtain a fháil ar an bpróiseas achomhairc. In 2024, sceidealaíodh 59 éisteacht agus 13 CBC go cianda.

Suíomh Gréasáin

Leanann an Coimisiún de bheith ag cur feabhas ar eispéireas an chustaiméara. In 2024, rinne an Coimisiún a shuíomh gréasáin a nuashonrú agus thug sé tuilleadh feabhsuithe isteach lena n-áirítear cnaipe ‘Achomharc a chur isteach’ a chur ar an leathanach baile chun go mbeidh sé níos soláimhsithe agus níos éasca é a chur isteach.

Maoiniú agus Caiteachas

Déantar an Coimisiún a mhaoiniú trí Vóta 10 de na Meastacháin mar atá ceadaithe ag Dáil Éireann. Ba é €3.833 milliún an leithdháileadh (‘Meastacháin’) ar an gCoimisiún in 2024.

Leagtar amach sa tábla thíos anailís ar chaiteachas riaracháin an Choimisiúin in 2024.

De réir fhorálacha Acht an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú) 1993, tá Oifigeach Cuntasaíochta an Choimisiúin freagrach as an gCuntas Leithreasa le haghaidh Vóta 10 a tháirgeadh agus a chur faoi bhráid an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste faoin 31 Márta. Rinneadh é sin i leith 2024 agus táthar ag súil go bhfoilseoidh an tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste cuntais iniúchta an Choimisiúin níos déanaí sa bhliain mar chuid dá Thuarascáil Bhliantúil 2024 ar Chuntais na Seirbhíse Poiblí.

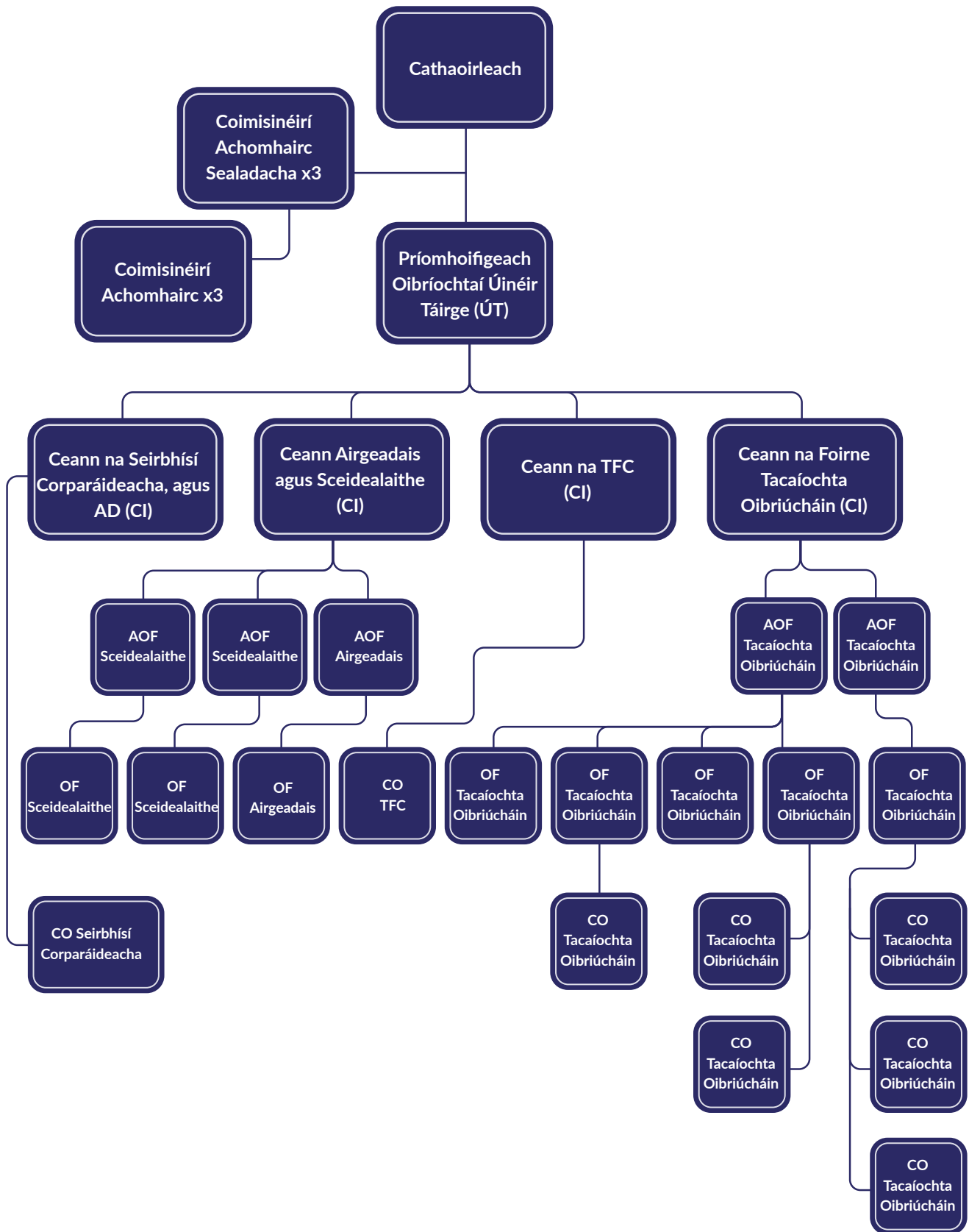
	Soláthar Meastacháin 2024	Táirgeacht 2024*	Táirgeacht 2023
Fo-cheannteidil riaracháin**	€000	€000	€000
Tuarastail, Pá agus Liúntais (lúide LIC)	3,117	2,497	2,365
Taisteal agus Cothú	6	0	0
Oiliúint agus Forbairt	36	20	59
Seirbhísí Oibriúcháin, Soláthairtí & Trealamh Éagsúla	100	66	4
Infheistíocht Chaipitil Dhigiteach agus Speansais TF	350	298	452
Costais Áitreabh na hOifige	44	24	24
Athbhreithnithe Beartais, Seirbhísí Comhairliúcháin agus Taighde	180	129	83
Caiteachas Iomlán	3,833	3,034	2,987

* Tabhair faoi deara go bhfuil figiúirí olltoradh na bliana reatha neamhiniúchta.
**Le haghaidh Mheastacháin 2024 thug An Roinn Caiteachais Phoiblí Sheachadadh PFN agus Athchóirithe na fo-cheannteidil riaracháin le haghaidh gach Vóta cothrom le dáta. Léiríonn na Fo-cheannteidil Riaracháin sa tábla thuas na fo-cheannteidil nuashonraithe.



Aguisín 1

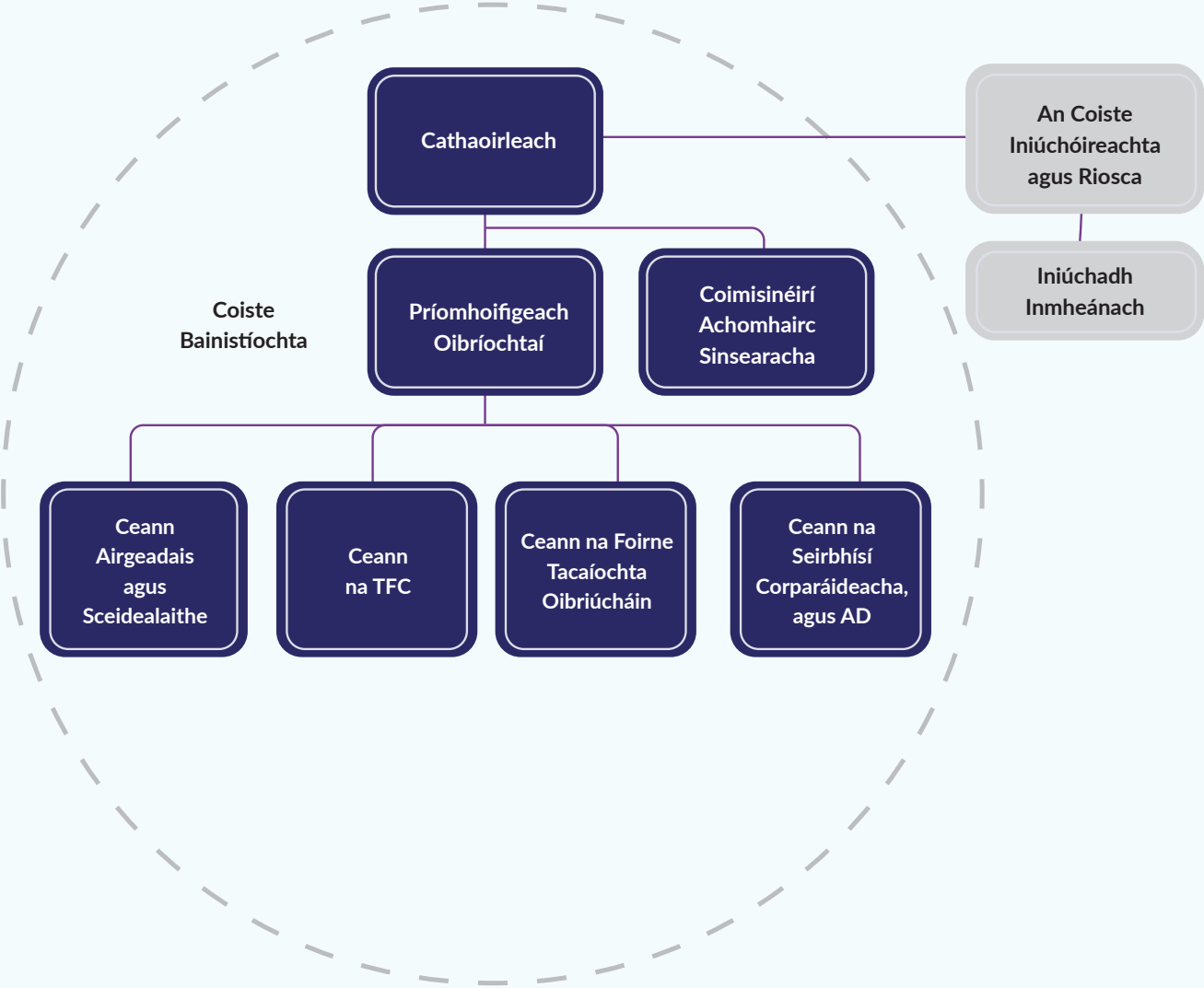
Cairt Eagrúcháin





Aguisín 2

An Coiste Bainistíochta agus Rialachas





Aguisín 3

Ráiteas Straitéise 2024 - 2027

Ár Misean

Próiseas nua-aimseartha, neamhspleách, éifeachtach achomhairc a chur ar fáil maidir le gach achomharc cánach a éisteacht agus a bhreithniú

Ár Luachanna

Neamhspleáchas

Neamhchlaontacht

Éifeachtúlacht

Inrochtaineacht

Trédhearcacht

Ár nGealltanais

- Seirbhís eiseamlárach, ghairmiúil, inrochtana a chur ar fáil
- Bainistiú sonraí, rioscaí agus eolais a fheabhsú

- Ceannaireacht, rialú agus pleanáil láidir a bheith mar bhunús lenár gcuid oibre
- Cumarsáid éifeachtach, thaithneamhach

- Déanamh de réir chearta an duine, ár ndualgais don earráil phoiblí a chomhlíonadh, agus an Mhandáid um Ghníomh ar son na hAeráide a chur i bhfeidhm

Seachadadh Éifeachtach

- Inrochtaineacht dhigiteach a uasmhéadú maidir le hachomhairc a chur isteach chugainn
- Úsáid chomh héifeachtach agus is féidir a bhaint as acmhainneacht an chórais bainistithe cásanna ó thaobh na teicneolaíochta faisnéise agus cumarsáide d'fhoon
- Achomhairc a thabhairt ar aghaidh go héifeachtach
- Éisteachtaí cianda agus l bpearsa a sceidealú in am agus i dtráth
- Cinntí atá iontaofa ó thaobh an dlí a dhéanamh de réir línte ama sonraíthe
- Acmhainneacht na gcóras nascchacta closamhairc a láidriú i dtaca le héisteachtaí cianda
- Ullmhú do reachtaíocht nua, í a chur i bhfeidhm agus oibriú dá réir
- Leanúint le for-rochtain agus teagmháil le páirtithe leasmhara

Inniúlacht a Thógáil

- Sraitheanna de Choimisinéirí Achomharc a bhfuil na cáilíochtaí cuí gairme acu a chothabháil
- Oibriú de réir gnáthaimh agus teoracha cleachtais trédhearcacha
- Cinntí atá iontaofa ó thaobh an dlí a chur le chéile chun réimsí ábhartha de chásdlí agus de reachtaíocht chánachais a shoiléiriú
- Catalóg inchardaithe de chinntí foilsithe a chothabháil
- Cleachtais Lean Six Sigma a chur i bhfeidhm go leanúnach
- Fórsa oibre oile, ardfhiedhmíochta a chumasú trí pholasaithe forásacha, inbhuanaithe acmhainní daonna a chuireann solúbthacht, folláine agus uileghabháil chun cinn
- Leanúint le trasóiliúint agus soghluaiseacht foirme chun forbairt gairme a fheabhsú

Rialú a Fheabhsú

- A chinntiú go bhfuil cáipéisí rialaithe cothromle dáta agus go ndéantar athbhreithniú orthu go rialta
- Cosaint sonraí agus cibearshlándáil a chinntiú trí fheabhsúcháin oiliúna, tuairiscithe agus bhogearraí
- Teagmháil a chonneáil leis an Ardreachtaire Cuntas agus Ciste, leis an gCoiste Iniúchóireachta agus Riosca agus le hiniúcháirí inmheánacha agus cinntí ábhartha a chur i bhfeidhm
- Sláinteachas airgeadais a chothú d'fhoon luach ar airgead a chinntiú, rud a chinnteoidh go mbeidh torthaí intomhaiste gnódhirithe ann
- An Plean Bliantúil Gnó s'againn a dhéanamh agus monatóireacht a dhéanamh air
- Ár dTuarascáil Bhliantúil a fhoilsiú
- A chinntiú go mblíonn aird chuí ar ghealltanais reachtúla faoin athrú aeráide inár gcuid uirlisí agus

Ár Spriocanna agus Gníomhartha

Nótaí



AN COIMISIÚN UM ACHOMHAIRC CHÁNACH
TAX APPEALS COMMISSION